

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2013. gada 1. jūnijs – 7. jūnijs

Nr. 21 (1295)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

**Nātkotnē -
ar pozitīvu attieksmi**
(2. lpp.)

**Elinai Garančai
goda tituls**
(3. lpp.)

Traģisks tēls
(5. lpp.)

**Latvietība
kā pamatvērtība**
(8. lpp.)

VĒSTNIEKS ATVADĀS NO APVIENOTĀS KARALISTES

Kopš 2009. gada 4. novembra Latvijas vēstnieks Apvienotajā Karalistē ir bijis **Eduards Stiprais**, bet nu viņa darbs šajā amatā ir beidzies. Jau 9. maijā Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš svinīgā ceremonijā Melngalvju namā pasniedza akreditācijas vēstules jaunajam Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē **Andrim Teikmanim**.

Šī gada 29. aprīlī vēstnieks un viņa dzīvesbiedre Zanda Grauze uzaicināja kolēģas un Lielbritānijas latviešu sabiedrības pārstāvjus uz atvadu pieņemšanu *Hyatt Regency* viesnīcā Londonā. Pieņemšana notika ļoti zīmīgā datumā, jo tieši tajā dienā pagāja 50 gadi, kopš miris sūtnis ar ārkārtējam pilnvarām Kārlis Zariņš. Zariņš bija Lielbritānijas latviešu sabiedrības pamatlicējs, un, bez šaubām, varam teikt, ka Stiprais ir turpinājis viņa iesāktu darbu.

Sirsnīgā uzrunā Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā (LNPL) priekšsēde Lilija Zobena atzina, ka „mēs Lielbritānijā esam bijuši laimīgi, jo vēstnieki un sūtni ir bijuši lieliski”. Viņa pieminēja ne

Uldis Reveliņš (pa labi) pasniedz Eduardam Stiprajam Atzinības rakstu līdz ar *Brīvās Latvijas* abonamentu

tikai Kārlis Zariņu, bet arī vēstniekus kopš brīža, kad Latvija atguva neatkarību: Jāni Lūsi, Jāni Dripi un citus. Tomēr Eduards Stiprais izcēlies „ne tikai ar augsto intelektuālo līmeni un zināšanām, bet arī ar savu cilvēciskumu. To viņš pierādījis ar iedziļināšanos mūsu - Lielbritānijas latviešu dzīvē, piedaloties mūsu LNPL sēdēs, sabiedriskos sarīkojumos, apbraukājot visu Lielbritāniju - Skotiju, Velsu un Ziemeļīriju, - apmeklējot jaundibināto skoliņu un biedrību atklāšanu un apciemojot simtgadniekus, lai tos apsveiktu lielajā jubilejā.” Neviens vēstnieks nav bijis tik aktīvs un pieejams mūsu sabiedriskajā dzīvē, sacīja Lilija Zobena, un viņa mums tiešām pietrūks. Nākamajam vēstniekam būs grūti pārspēt Eduarda Stiprā panākumus un nopelnīt līdzīgu latviešu mīlestību!

Savā runā Lilija arī atskatījās uz 18. februāra referendumu, kad vēstnieks bija pūlējies mazināt neērtības, ko ģimenēm ar bērniem un veciem ļaudīm sagādāja garās rindas un sliktie laika apstākļi. Viņa pūles referendumā laikā lielā mērā lika tautiešiem viņu pamānīt un novērtēt.

Lilija Zobena pieminēja vēl kādu no viņa spējām, ko citi varbūt nezina: Eduards Stiprais lieliski prot atrisināt grūtas *Sudoku* miklas zibenīgā ātrumā - nevis ar zīmuli, bet ar pildspalvu!

Kopā ar Daugavas Vanagu Fondu (DVF) priekšsēdi Uldi Reveliņu Lilija Zobena pasniedza bijušajam vēstniekam dāvanu DVF un LNPL vārdā. Dāvāna ir Londonas latvieša Andreja Ritiņa glezna. Reveliņš Eduardam Stiprajam pasniedza arī avīzes *Brīvā Latvija* abonementu ar diplomātām derīgu piebildi: „Šo abonementu varēs saņemt jebkurā zemeslodes daļā!”

Vēstnieks, bez šaubām, ir pelnījis atsaucību par savām pūlēm un paveiktiem darbiem attiecību veidošanā ar dažādajām pilsētām, kur notiek latviskās rosības. Piemēram, vēl šī gada martā, simboliski pārgriežot lenti, Eduards Stiprais atklāja jauno latviešu nedēļas nogales skoliņu „Jūras kaķis” Skelmersdālē, Rietumlankāširā.

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas latvieši pateicas Eduardam Stipram par paveikto darbu un novēl labu laimi turpmākajā darbā!

Aivars Sinka

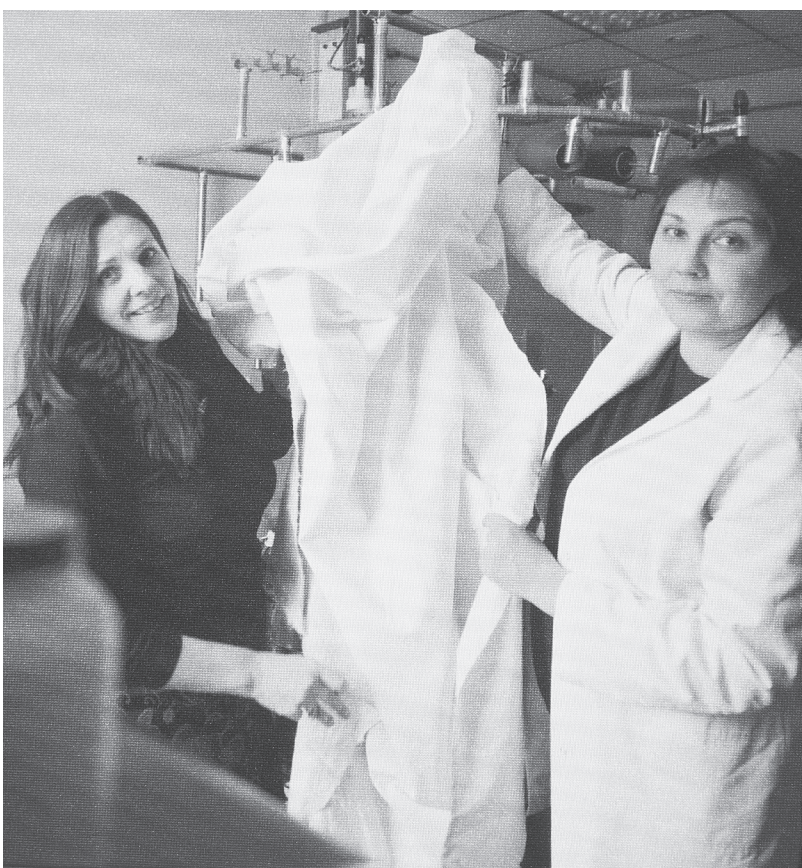
Pasaulē iepazīst jaunu Latvijas atklājumu

Vašingtonā atklāta izstāde par dzintara pavedienu

Latvijas vēstnieks ASV Andris Razāns 22. maijā, klātesot nodibinājuma „Rīga 2014” programmas vadītājam Aivai Rozenbergai, atklāja izstādi „**Kas dzintaram vēl padomā?**”. Izstāde tapusi, lai popularizētu Rīgu kā 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu, vienlaikus izrādot vienu no spilgtākiem Latvijas zinātnes atklājumiem inovāciju jomā.

Rīgas Techniskās universitātes pētnieces Ingas Ļašenko atklājuma – dzintara pavedienu – izmantošanas potenciāls šobrīd vēl tiek tikai apzināts. Viena no tā izmantošanas jomām ir tekstilizstrādājumi, kuŗu paraugi Latvijas tekstilmākslinieces, pasaulē pazīstamās gobelēnistes Ivetas Vecenānes darbu formā apskatāmi šajā izstādē.

Sarīkojuma ietvaros vēstniecībā tika organizēta arī A. Rozenbergas (*attēlā*) prezentācija un diskusija plašsaziņas līdzekļu, tūrisma firmu pārstāvjiem un kultūras darbiniekiem par „Rīga 2014” programmas plāniem un iecerēm.

Zinātniece Inga Ļašenko (pa labi) un tekstilmāksliniece Iveta Vecenāne

Aiva Rozenberga

Uzziņa.

Pirms vairākiem tūkstošiem gadu tirgotāji no dienvidu zemēm ceļoja uz Baltijas jūru, lai pārvestu mājās ziemēlu zeltu - priežu sveķu fosilijas jeb dzintaru. Dzintara rotaslieta Senajā Romā nereti maksāja dārgāk nekā jauns vergs. Dzintars joprojām ir viena no mūsu lielākajām vērtībām, taču nu vairs ne jau zelta cenā. Latvijas

zinātniece, noauzot dzintara pavedienu, ir atjaunojusi Baltijas dzintara seno dienu spožumu.

Interesi par jauno materiālu izrāda gan zinātnieces kolēģas visā pasaulē, gan apģērbu dizaineri un medicīnas firmas, jo no tā austajam apģērbam būs ne tikai patīkami dzeltenī toņi, bet arī spēja stiprināt valkātāja veselību.

2006. gadā Kairā, Ēģiptes Nacionālajā bibliotēkā, Inga Ļašenko pievērsa uzmanību rakstam par dzintara izmantošanu senajā Ēģiptē. Tajā bija teikts, ka senie ēģiptieši asiņu uzglabāšanai izmantojuši no dzintara darinātus traukus, jo asinis tajos nesarec. Domā, ka faraoni gājuši asiņu vannās, jo viņu ieskatā asinis atdzīvina mirušos un padara jaunākus vecos un vārgos. Tekstā bijis arī minēts, ka ēģiptieši mēģinājuši no dzintara izveidot mākslīgus asinsvadus, taču iecere nav izdevusies, jo, lai asinsvads pilnvērtīgi funkcionētu, tam jābūt elastīgam.

9 1770934 167501 8 21

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Latvijas evaņģeliski luteriskās Baznīcas Lielbritanijā
64. Sinode un Draudžu dienas

Šā gada 18. maijā Ziemeļanglijas pilsētiņa Bradforda mazliet vējaini un lietaini, tomēr laipni sagaidīja Latvijas ev. lut. Baznīcas Lielbritanijā nu jau 64. Sinodes dalībniekus un viesus. Vecāka gadagājuma kristieši atcerējās, ka iepriekšējo reizi šāds liels notikums Bradfordā bijis tikai tālajā 1981. gadā. Tāpēc īpaši iepriecināti bija paši bradfordieši un tuvas apkārtnes iedzīvotāji, kuriem šogad nebija jāmēro tālais ceļš uz Londonas pusi. Protams, lielākās rūpes par visiem sagatavošanas un norises darbiem bija jāuzņemas mājiniekiem, tāpēc liela pateicība un atzinība par ieguldīto milzu organizatorisko darbu pienākas mācītājam Gitai Putcei, kā arī gardo ēdienu meistāriem – latviešu pavāriem DVF namā Bradfordā.

Sinodes darba kārtībā kā allaž bija visu draudžu priekšnieku ziņojumi, kas ieskicēja kopīgu ainu par kristiešu un draudžu darbu Lielbritanijā. Izkrīstalizējās visu kopīgās lielākās rūpes – veco draudžu locekļu aiziešana mūžībā, jaunu cilvēku mazā ieinteresētība un niecīgā aktivitāte, kāpēc samazinās gan draudžu locekļu skaits, gan finanses. Uzskatāmi tas atklājas skaitļos, pie-

mēram, Mančesteras draudzē, kur no kādreiz vairākus simtus latviešu plašās draudzes palikuši vairs tikai 12 draudzes locekļi... Tas, protams, skumdina, bet tāda ir realitāte. Situācija ir nopietna, bet ne bezcerīga. Ir tomēr arī jauni, aktīvi cilvēki, kuri vēlas darboties un to tiešām no sirds arī dara. Jo gan Apvienotā Londonas un Miera draudzē, gan Rietumanglijas – Velsas draudzē, gan arī, protams, citās draudzēs iekļāvušies gados jaunāki cilvēki, kuri vēlas kalpot un sniedz lielu sava laika, zināšanu un spēka ieguldījumu. Visu sinodes dalībnieku liela atzinība tika izteikta Lielbritanijas luterāņu latviešu draudžu tīmekļa mājaslapas www.draudzes.org.com dibinātājam un uzturētājam Normundam Baronam. Ejoj līdzī laikam un dzīves straujūmam, arī vecāka gadagājuma ļaudis ļoti atzinīgi novērtē iespēju visu aktuālo informāciju, notikumu pārskatus, fotogrāfijas un tml. aplūkot pašiem savās mājās pie datora.

Tomēr „vecie trimdinieki”, kā paši sevi labsirdīgi sauc, kaņa un pēckāra gados Lielbritanijā iecelojušie latvieši, nenoliedzami joprojām ir lielākais spēks un „smadzenes” latviešu

Māc. G. Putce, māc. Dr. Ilze Kezberē, māc. Eliza Zikmane, prāv. emer. Juris Jurģis, prāv. Dr. A. Abakuks un māc. V. Vāvere

Baznīcai Lielbritanijā. Viņu apbrīnojams entuziasms un spēja daudz desmitu gadu garumā būt aktīvi darbībā, atdot sevi visu, viņu gudrība, inteliģence, dzīves pieredze un mīlestība pret Latviju, pret savu tautu un pret Dievu – tas viss kopā ir iznesis latviešu kristiešus, latviešu Baznīcu cauri gadiem, cauri laikiem – līdz mūsdienām. Tādu cilvēku Lielbritanijas Baznīcā ir

daudz, bet īpaši jāpiemin prof. emer. Dr. Reinhard Vītols un viņa kundze Zenta, prāvests Dr. Andris Abakuks un viņa kundze Rūta, mācītāja Gita Putce, prāvesti emer. Juris Jurģis, Pēteris Svīlis, Emīls Eglītis un daudzi jo daudzi citi.

Sinodē tika uzklauts un vienbalsīgi pieņemts prāvesta Dr. Andri Abakuka ziņojums. Uzskatāmi atklājās svētīgi paveiktais darbs, nesavtīgi ieguldot tajā savu laiku un sirdi. To pašu var teikt par precīzi izstrādāto Pārvaldes kasiera ziņojumu. Visvairāk diskusiju izvērtās par mācītāju darba atalgojumu, jo, pasliktinoties Pārvaldes finansiālajai situācijai, vairāk atbildības par sava mācītāja atalgošanu turpmāk būs jāuzņemas pašam draudzēm. Tas prasa atbildību un ir nepieciešams, lai draudzes varētu pastāvēt un lai mācītājiem būtu iespējams pilnvērtīgi kalpot. Gan diskusijās, gan visā sinodes darbā ļoti aktīvi dalībnieki bija mācītāji Eliza Zikmane un Viesturs Vāvere. Rūpes par savu draudzi, regulāra braukšana un kalpošana plašā teritorijā, kristības, iesvētības, bēres... tāda ir mācītāju ne pārāk vieglā ikdiens. Un tādēļ, lai būtu iespējams pastāvēt draudzei ar savu mācītāju, lielas cerības saistās ar drau-

džu locekļu izpratni un pozitīvu attieksmi sava mācītāja finansiālā atbalstīšanā.

Sinodājiem bija iespēja arī nedaudz ielūkoties kaimiņu salas jaunās LELB Latviešu draudzes Īrijā darbībā. Par to pārskatu sniedza Ilze Barkus. Viņa draudzē darbojas jau kopš tās dibināšanas brīža. Īrijas draudzē ir jauna, tai rit tikai sestais gads, taču gan aktuālītātes, gan problēmas ir līdzīgas kā „jaunajiem”, tā „vecajiem”. Tāpēc šāda pieredzes apmaiņa ir abpusēji bagātinoša. Īrijas draudzes pārstāves – Ilze Barkus un Laura Druvieta saka milzu paldies par ielūgumu piedalīties Lielbritanijas sinodē un Draudžu dienās, par sirsniņu, viesmīlīgo uzņemšanu!

Sestdienas pievakare pagāja mājīgā sadraudzībā DVF namā, apmainoties iespaidiem par aizvadīto dienu, daloties pieredzē un tāpat vien miļā kopībā. Prāvests Dr. Andris Abakuks ar interesantu stāstījumu un daudzajiem fotoattēliem deva klātesošajiem iespēju neklātienē izceļot Svētās zemes – Izraelas skaistās un vēsturiskās vietas.

Sinodes īpašā viesņa šogad bija Mīnchenes draudzes mācītāja Dr. Ilze Kezberē, kuņas vēstījumu kā svētīgu dāvanu saņēma ikviens saulainās Vasarsvētku svētdienas dievkalpojuma dalībnieks Draudžu dienās 19. maijā Bradfordas Vācu luterāņu baznīcā. Pēcpusdienā DVF namā bija iespēja baudīt Dr. Ilzes Kezberē priekšlasījumu „Garīgā aprūpe vecākās paaudzes vidū – problēmas un prieks”, ko papildus bagātināja pianista Reiņa Zariņa klavier spēle.

Svētku nobeigumā sanākušos vēreiz priecēja jaunais latviešu talants – virtuozais pianists Reinis Zariņš. Paldies arī Latvijas Republikas vēstniecības Lielbritanijas un Ziemeļrijas Apvienotajā Karalistē 1. sekretārei Ievai Jirgensonei par piedalīšanos sinodes darbā visas dienas garumā.

Ilze Barkus,

LELB Latviešu draudzes Īrijā priekšnieka vietiece un mantzine

Latvijas evaņģeliski luteriskās Baznīcas Lielbritanijā 64. Sinodes dalībnieki un viesi

Nākotnē – ar pozitīvu attieksmi

LNPL prezidija 27. aprīlī sēde notika DVF Londonas namā, kurā savas darbības termiņa nobeigumā piedalījās Latvijas vēstnieks Lielbritanijā E. Stiprais. Pēc padomes priekšsēdes apsveikumiem sēdes dalībniekiem vēstnieks, ziņojot par notikumiem, kas saistīti ar Latviju, minēja Lielo talku, kas šīnā dienā norisēja Latvijā, un ALSuk organizēto talku „Straumēnos”, paužot cerību, ka šīs tradīcijas sekmīgi turpināsies. Svarīgākais notikums Latvijā joprojām ir gaidāmās pašvaldību vēlēšanas.

Pieminot 50. gadadienu kopš sūtņa K. Zariņa nāves, Ārlietu ministrijā notiks 1946. - 1949. gadā bēgļu nometnēs izveidoto albumu prezentācija, kurī vispirms bija dāvināti K. Zariņam, bet pēcāk ar M. Zariņas gādību nodoti Latviešu dokumentācijas centram Lielbritanijā, kurš tos 90. gados uzdevināja

Latvijas Valsts arhīvam. *Dīpišu* albumu nozīmīgums Latvijā un pasaules vēsturē ir uzsvērts ar albumu pieteikšanu konkursā par UNESCO „Pasaules atmiņu” Latvijas nacionālajam reģistram.

Albumu prezentācijas laikā plašāka sabiedrība tiks iepazīstināta ar šī gada 25. janvārī izveidotā K. Zariņa diplomātiskā salona sadarbības partneriem.

Sakarā ar albumu prezentāciju ir svarīgi apzināties darbu, kas veikts, lai reģistrētu latviešu tautas dzīvi emigrācijā, un šī darba nozīmīgumu Latvijas valsts vēsturē. Jo svarīgāk ir apzināties, ka darbs, kas saistīts ar informācijas sakopšanu par notikumiem Latvijā okupācijas laikā un to nozīmi pasaules politikā, tiek turpināts, izveidojot Latvijas Okupācijas mūzeja bibliotēku, kas būs ļoti būtisks studiju līdzeklis vēsturniekiem.

Maijā Lielbritanijas politiskā dzīvē notiks divi būtiski sarīkojumi. Pirmais – Latvijas Saeimas un Lielbritanijas Parlamenta sadraudzības grupas apaļā galda diskusija par jautājumiem, kas saņem imigrāciju un Latviju. Vizītes ietvaros Saeimas pārstāvji DVF Londonas namā tiksies ar latviešu sabiedrības pārstāvjiem Lielbritanijā.

Otrs – pirmās kopīgās Eiropas Kaujas grupas mācības, ko vada Lielbritanijas bruņotie spēki. Kopā ar Latvijas Zemessargu grupu ieradīsies Latvijas aizsardzības ministrs A. Pabriks. Vizītes ietvaros ministrs sniegs lekciju *Royal United Services* institūtā Londonā.

Latvijas vēstniecība turpina darbu pasu apmaiņā, nākamais mobīlās darba stacijas izbraukums paredzēts uz Bristolu.

Sabiedrības dzīve šovasar solās būt interesanta: DVF izkārtu I. Zie-

doņa piemiņai veltītu sarīkojumu ar priekšlasījumiem un lekcijām. Savukārt ALSuk sadarbībā ar LNPL rīko Latviešu kultūras dienu *Victoria Embankment Gardens* ar mērķi popularizēt latviešu kultūru, par sarīkojuma pamattemu izvēloties Dziesmu svētkus. LNPL prezidija pēc Jaunatnes, Izglītības un Kultūras nozares iniciatīvas izveidojis darba grupu Dziesmu svētku tradīcijas atjaunošanai Lielbritanijā.

Sēdē piedalījās sociālā antropoloģe D. Dzenovska, kas Oksfordas universitātē uzsākusi divu gadu pētījumu par migrāciju no Latvijas un attiecībām, kuņas veidojas starp valsti un cilvēkiem, kas izvēlējušies dzīvi emigrācijā.

Dzīva diskusija izraisījās par svešvalodu lietošanu latviešu sarīkojumos, ar īpašu akcentu uz krievu valodu, kas, ievērojot jauktu laulību lielo skaitu latviešu sabiedrībā un sadraudzību starp citu – galvenokārt bijušo Padomju Savienības tautu sabiedrībām, kuņu starpā par saziņas līdzekli bieži tiek lietota

krievu valoda, dodot tai priekšroku pār angļu valodu, ko cilvēki nepazīna pietiekami brīvi. Prezidijs vienojās, ka latviskuma saglabāšanai ir būtiski, lai sarīkojumos tiktu lietota latviešu valoda. Tomēr jāatceras, ka, uzspiežot latviešu valodu, cilvēki tiktu atgrūsti. Tāpēc ir svarīgi būt tolerantam attieksmē pret citām tautām, neaizmirstot, ka mūs visus vieno ļoti drūmas vēstures lappuses, un nākotnē jālūkojas ar pozitīvu attieksmi.

Nobeigumā jāizceļ Ārējās informācijas nozares darbs, iesaistot latviešu sabiedrību politiskā dzīvē Anglijā un rūpējoties par viņu tiesību ievērošanu. Latvijas vēstniecība papildus ziņoja, ka liels darbs tiek ieguldīts, sadarbojoties ar Lielbritanijas valdību to jautājumu risināšanā, kas saistīti ar migrāciju no Latvijas.

Nākamā prezidija sēde notiks 2013. gada 1. jūnijā plkst. 11:30.

Kārlis Albergs,

LNPL Iekšējās informācijas un Administrācijas nozares vadītājs

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents Portugālē
Uzsākot darbu vizīti Portugālē, Valsts prezidents Andris Bērziņš Latvijas vēstniecībā tikās vairāk nekā ar 40 tautiešiem, no kuriem vairākums Portugālē dzīvo jau kopš 90. gadiem. Kopumā Portugālē uzturas vairāk nekā 400 Latvijas valsts piederīgo, kuŗi šeit pārcēlušies uz dzīvi darba vai ģimenes iemeslu pēc.

Valsts prezidenta tikšanās ar Portugālē dzīvojošiem latviešu kopienas pārstāvjiem (Foto: Valsts prezidenta kanceleja)

Vairāk nekā stundu ilgajā tikšanās laikā Valsts prezidents uzrunāja klātesošos, uzsvērot, ka Latvija šobrīd „iet tajā virzienā, lai atrastu savu attīstības ceļu, kas tai ļautu sasniegt vismaz vidējo Eiropas Savienības dzīves līmeni. Tagad tas Latvijai ir nepieciešams ātrāk nekā jebkad.”

Saistībā ar uzsāktu darbu vizīti Valsts prezidents atzina, ka sagaida atklātu un abpusēji ieinteresētu sarunu ar Portugāles valsts vadītājiem gan par abu valstu attiecību attīstības perspektīvu, gan par aktualitātēm Eiropas Savienībā un eirozonā. „Kontaktu stiprināšana starp Latviju un Portugāli būs ļoti, ļoti būtiska,” piebilda Valsts prezidents.

Andris Bērziņš arī uzsvēra, ka patlaban arvien nozīmīgāku lomu pasaules ekonomikā iegūst Centrālās un Afrikas valstis, kuŗas attīstās strauji un kuŗām ir lielas dabas resursu bagātības, ko nedrīkst ignorēt arī Eiropa. Tādēļ Latvija ir ieinteresēta tieši un arī pastarpināti sadarboties ar šīm valstīm nākotnē.

Vizītes turpinājumā Andris Bērziņš tikās ar Portugāles prezidentu Anibalu Kavaku Silvu, ar Portugāles Ministru prezidentu Pedro Pašosu Koelju un vietējiem uzņēmējiem.

Jautājumu loks, ko Valsts prezidents skāra sarunās ar Portugāles amatpersonām, aptvēra Latvijas pievienošanās eirozonai un Eiropas Savienības (ES) aktualitātes, Latvijas mērķi iestāties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā, kā arī citas starptautiskās aktualitātes, kas šobrīd nozīmīgas Latvijai un ES kopumā.

Valsts prezidents Andris Bērziņš

piedalījās konkursā „Vēsture ap mums” nobeiguma sarīkojumā. Sveicot konkursa laureātus,

Valsts prezidents uzsvēra vēstures izzināšanas nozīmi un zināšanu nodošanu ikvienam interesentam.

Dombrovskis apmeklēja naftas izpētes urbuma platformu

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*) apmeklēja naftas izpētes urbuma platformu jūrā netālu no Latvijas krasta, lai novērtētu līdz šim paveikto.

Arabu un poļu investoriem piederošās *Balin Energy* kompanijas vadība, kas Latvijas ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā Baltijas jūrā organizē naftas meklēšanas darbus, Dombrovskim parādīja urbuma platformu *Ocean Nomad*, informēja valdības vadītāju par pagaidām paveikto izpētes urbuma ierīkošanu. Tiek plānots, ka urbuma notiks līdz jūnija otrajai pusei.

Nantē pārrunā iespējas sadarbībai ekonomikā un informē par Rīgu 2014

Latvijas vēstniece Francijā Sanita Pavļuta-Deslandes (*attēlā*) vizītē Nantē tikās ar Nantes pilsētas un Luāras ielejas reģiona institūciju pārstāvjiem un Nacionālajā Architektūras augstskolā atklāja fotoizstādi par jūgendstilu Rīgas architektūrā. Izstādē apskatāmas Terēzes Tamovicas un Bernāra Majē uzņemtās fotogrāfijas par Rīgu. Uz izstādes atklāšanu bija aicināti Nantes un Luāras ielejas reģiona institūciju pārstāvji, Latvijas sadarbības partneri, kā arī Nantē un tās apkārtnē dzīvojošie latvieši. Vēstniece apmeklēja Nantes Koksnes augstskolu, kas ir Jelgavas Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūta sadarbības augstskola.

Igaunijas ārlietu ministrs izsaka atbalstu Latvijas dalībai OECD

Igaunijas ārlietu ministrs Urmas Paets, Tallinā tiekoties ar Latvijas ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču, izteicis atbalstu Latvijas dalībai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā (*OECD*). Paets sacīja, ka *OECD* ikgadējā sanāksmē Parīzē apspriedīs jautājumu par organizācijas paplašināšanos. Viens no šīs diskusijas iznākumiem būs uzaicinājums Latvijai iestāties organizācijā.

Latvijas animācijas filmu „Koŗa turneja” izrāda Portugālē

23. aprīlī Latvijas vēstniecība Portugālē organizēja sarīkojumu latviešu sabiedrībai ar vienu no Latvijas animācijas filmas „Koŗa turneja” autoriem - komponistu Ģirtu Bišu. Filma piedalās Lisabonā notiekošajā prominentajā starptautisko filmu festivālā *Indie-Lisboa*. Režisora Edmunda Jansona filma ir izraudzīta festivāla konkursa programmai.

Latvijas vēstniece Portugālē Alda Vanaga (pirmā no kr.), latviešu diasporas pārstāve Iveta Liniņa (trešā no kr.) un Latvijas vēstniecības Portugālē darbinieku kopa ar filmas veidotāju Ģirtu Bišu (otrais no labās)

Ģirts Bišs iepazīstināja skatītājus ar interesantākajiem momentiem filmu tapšanas procesā, savukārt pēc filmu demonstrēšanas notika diskusija par redzēto un kino aktualitātēm šodien Latvijā.

Elinai Garančai goda tituls: Austrijas kamerdziedone

Latvijas mecosoprānam Elinai Garančai piešķirts Austrijas kamerdziedones tituls: *Österreichische Kammersängerin*. Šis ir īpašs goda tituls, ko piešķir uz mūžu par īpaši izciliem nopelniem kādas valsts operas mākslā un kultūrā. Titula abreviātūra *KS* turpmāk vienmēr tiks ierakstīta Vīnes Valsts operas afišās pirms dziedātājas vārda kā īpaša atšķirības zīme: *KS Eļina Garanča*. Šādu titulu izpelnījušies tikai daži dziedātāji.

„Šis patiešām ir īpašs tituls, un es esmu ļoti lepna par tā piešķiršanu. Tā ir atzinība par sniegtu un ieguldījumu konkrētas valsts kultūras jomā. Būšu kopā „vienā vilcienā” ar tādiem dziedātājiem kā Agnese Baltsa, Hozē Kurra, Plasido Domingo, Krista Ludviga, Feručo Furlaneto, Nina Stemme, Huans Djego Floress un Edite Gruberova,” Eļina Garanča priecējās, atbildot uz jautājumiem apbalvošanas ceremonijā Vīnes Valsts operā.

Andrejs Žagars Bratislavā

Slovākijas Nacionālā operatētri Bratislavā notika Richarda Vāģnera operas „Loengrīns” pirmizrāde. Jauniestudējumu veidojis

SPILGTS CITĀTS

Režisors Alvis Hermanis par otrās okupācijas mēģinājumu

No intervijas žurnālam *Sestdiena*

Izcilajam *Jaunā teātra* režisoram Alvim Hermanim, kas iestu-dējis neskaitāmas izrādes un guvis milzīgu populāritāti ār-zemēs, tika jautāts, kas pašreiz notiek sabiedrībā un kas noticis agrāk, arī par valodas referendumu.

Referendums bija mēģinājums salauzt Latvijas valsts un nācijas mugurkaulu. Tas neizdevās, un tagad notiek pārņemšana ar “maigo varu”.

Es ļoti gribētu iekāpt laika mašīnā un paskatīties, kas bija tie cilvēki, kuŗi 1940. gadā krievu tankus apmētāja ar puķēm. Ir divas versijas - viena, ka žīdi un forštates krievi, otra - ka latviešu proletāriāts, arī latviešu intelektuāļi, dzejnieki un rakstnieki. Tagad arī pašreizējam mēram buco rokas.

Esmu pilnīgi pārliecināts, ka referendums [par krievu valodu kā otru valsts valodu Latvijā] bija otrās okupācijas mēģinājums. Kā teica krievu rakstnieks [Roalds] Dobrovenskis, valoda ir nācijas mugurkauls.

Latvijas Nacionālās operas direktors Andrejs Žagars un radošā komanda: scenogrāfs Reinis Suchanovs, kostīmu māksliniece Kristīne Pasternaka, choreografe Elita Bukovska un gaismu mākslinieks Kevins Vin-Džonss. Pie diriģenta pulsts bija Slovākijas Nacionālā operatētra mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents Frīdrihs Haiders.

Rundāles pils mūzejā atklāj hercoga otro darba kabinetu

Rundāles pils 277. dzimšanas dienā 24. maijā tika atklāts pilnīgi restaurētais hercoga otrais darba kabinets. Restaurācija notikusi Borisa un Ināras Teterevu fonda “Rundāles pils restaurācijas pabeigšana 2010 - 2014” programmas ietvaros.

Darba kabineta sienas gleznojuma fragments

Kabineta atklāšanas svinīgās uzrunas teica mecenāts Boriss Teterevs un Rundāles pils direktors Imants Lancmanis. Hercoga otrais darba kabinets starp Rundāles pils interjeriem ieņēma īpašu vietu, jo tā ir vienīgā apartamentu telpa, kuŗas sienas ir apgleznotas.

Borisa Tetereva kandidātūra UNESCO labās gribas vēstnieka statusam

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK) Asambleja, izceļot Borisa Tetereva (*attēlā*) ieguldījumu Latvijas kultūras attīstībā un UNESCO ideju stiprinā-

šanā, nolēmusi virzīt viņa kandidāturu UNESCO labās gribas vēstnieka statusam, aģentūru LETA informēja UNESCO LNK konsultante Liene Krīvena.

UNESCO LNK Asambleja pieņēmusi lēmumu attīstīt sadarbību ar Borisa un Ināras Teterevu fondu. Jomas, kuŗas sadarbības attīstībā īpaši tiks izceltas UNESCO vērtības, ir izglītība, kultūra un sabiedrības izaugsme.

Ziedoņa akmens dēstīšana

Pedvāles Brīvdabas mākslas mūzejā notika Ziedoņa akmens radības. „Te varētu nākt aprunāties, pieglausties, apmīļot,” tēlnieks Ojārs Feldbergs iztēlojas, ka Ziedoņa akmens varētu kļūt par kultakmeni.

Sarīkojums bija veltīts dzejniekam Imantam Ziedonim, kuŗa radošajā domā īpaša nozīme ir Latvijas laukakmenim. Februārī, Ojāram Feldbergam tiekoties ar Imantu Ziedoni, dzejnieks nodeva savu vēstījumu akmens sēklai, ko tēlnieks bija atvedis no dzejnieka dzimtas vietas.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Katedrāļu konference

Rīgā notika Ziemeļeiropas katedrāļu konference (*Northern European Cathedrals Conference*), kurā tikās dažādu konfesiju (Romāņu, Pareizticīgo, Luterāņu, Anglikāņu) katedrāļu pārstāvji, lai dalītos pieredzē un apspriestu dažādus ar katedrāļu darbību saistītus jautājumus. Katedrālēm ir misija kalpot sabiedrībai, tās ir kultūras un sabiedriskās dzīves centri. Daļa Eiropas katedrāles pazīstamas arī ar vārdu „doms” – Latvijā tiek lietoti abi apzīmējumi.

Konferences tradīcija gadu desmitos ir nostiprinājusies, un konference notiek katru otro gadu dažādu zemju katedrālēs. Rīgā šāda konference notika pirmo reizi, un uz to bija ieradušies sešu valstu kristīgo konfesiju pārstāvji no 33 katedrālēm. Konferences temats – „Katedrāles, kas top”. Referēja LELB archibīskaps Jānis Vanags, bijusi Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga dalījās pārdomās par tematu „Katedrāles identitāte”.

Pārceļšanās uz LNB sākies ...

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) prezentācijas sarīkojumā Pilnsabiedrības “Nacionālā būvkompaniju apvienība” (NBA) padomes priekšsēdis Māris Saukāns pastāstīja, ka *Gaismas pils* celtniecība ir gandrīz pabeigta. LNB būvniecības kopējās izmaksas būs 187 miljoni latu, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli. Izmaksās iekļauta gan ēkas celtniecība, gan infrastruktūra un mēbeles, gan arī aprīkojums, pārceļšanās izdevumi un viss cits, kas saistīts ar bibliotēkas ēkas nodošanu lietošanā.

LNB jaunajā ēkā būs Imanta Ziedoņa zāle, kurā ir ļoti laba

akustika un 350 sēdvietas, tādējādi līdz ar konferencēm tur varēs notikt arī koncerti un citi kultūras sarīkojumi. Paredzēts, ka uz jauno ēku bibliotēka no visām savām pašreizējām ēkām sāks pārcelties 2014. gada sākumā un pārceļšanās ilgs līdz 2014. gada augustam, taču nevienam brīdī šajā pārceļšanās posmā netiks pārtraukta bibliotēkas pakalpojumu sniegšana.

Birkerts par *Nākotnes namu*

Lai arī kopš *Nākotnes nama* idejas publicēšanas pagājis jau gandrīz divpadsmit gadu, archi-

tekts Gunārs Birkerts norādīja, ka atkāpju no sākotnējām iecerēm par tā ideju un izskatu nav.

Okupācijas mūzeja piebūves – *Nākotnes nama* – fasādi konceptuāli iecerēts būvēt no Latvijas materiāliem, tomēr šajā ziņā iezīmējušās grūtības, aizvadītās nedēļas nogalē atzina Birkerts. Valsts maksās par *Nākotnes nama* celtniecību, tomēr tas jāiekārto par sabiedrības līdzekļiem. Līdz šim latvieši no visas pasaules ir saziņojuši ap 800 tūkstošus latu. Lai *Nākotnes namu* pilnīgi iekārtotu, nepieciešami vēl vairāk nekā 600 tūkstoši latu. “Materiāliem vajadzētu būt no Latvijas – šūnakmeņim vai dolomītam. Bet neviens no šiem materiāliem nav dabūjams tādā daudzumā vai arhitektoniskā veidolā, lai būtu tādās klasiskās dimensijās kā Brīvības pieminekli vai Brāļu kapos, jo mēs gribam turpināt tradīciju. Ir vajadzīgas zināmu dimensiju plāksnes, bet akmeņi, ko ņem raktuvēs, ir mazākos gabalos. Līdz ar to arī izskats ir cits. Patlaban tiek risināts jautājums, vai līdzīgus materiālus nav iespējams iegūt ārpus Latvijas.

Kā sokas remontdarbi Rīgas pilī?

Rīgas pili turpinās rekonstrukcija, un pagaidām visi procesi norit bez aizķeršanās. Pils teritorija un telpas ir pārvērtušās līdz nepazīšanai. No pils šobrīd palikuši tik vien kā mūri un nojausma par to, ka reiz te bijušas plašas ceremoniju telpas. Pils ārpusi un arī iekšējās telpas no visām pusēm ieskauj sastatnes. Projekta vadītājs Ivars Rība stāsta, ka ir sāka jumta seguma nomaiņa, pa malām arī pamatu pastiprināšana. Tiek izbūvēti režģi un iedzīti pāļi. Ūdens, elektrība, apkure, vēdināšana, kondicionēšana, signālizācija, vājstrāva – pilnīgi viss tiek izbūvēts no jauna.

Paralēli dažviet turpinās arī arhαιoloģiskie izrakumi. Uzieti seni dūmeņi un pudele ar vēstījumu no 20. gadsimta sākuma. Iepriekšējie pils rekonstruētāji pudelē ievietojuši papīru ar saviem vārdiem un uzvārdiem sen-slavu valodā. Iekšpagalms kļuvis par būvlaukumu, un vienīgie zaļumi norobežoti, lai pārciestu remonta laiku.

Mūzika uz Londonu

Lielbritānijā, Braitonā, jau septīto reizi pulcējās pasaules mūzikas industrijas profesionāļi forumā *The Great Escape*, kas savā septītajā pastāvēšanas gadā pulcēja 300 grupas un 3000 indus-

Prāta vētra ceļa jūtīs

trijas pārstāvjus – grupu menedžerus, producentus, izdevējus.

No Baltijas reģiona konferencē šogad piedalījās Latvijas grupas *Instrumenti* un *Prāta vētra*, Igauniju pārstāvēja *Ewert and the Two Dragons*.

Tunisiešu džeza mūziķis, dziedātājs Dafers Jusefs Siguldā
Koncertzālē „Baltais flīgelis” mūzicēja džeza mūziķis, arābu mūzikas instrumenta ūda spēles virtuozs, unikālas balss īpašnieks, dziedātājs Dafers Jusefs.

Kopā ar Daferu Jusefu mūzicēja starptautiska mūziķu apvienība – igauņu pianists Kristjans Randalu, kontrabasists Fils Donkins no Lielbritānijas un francūzis, sitaminstrumentālists Šanders Sardjoe.

Kultūras ministre Pasaules forumā

No 29. līdz 31. maijam kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende Azerbaidžānas galvaspilsētā Baku piedalās 2. Pasaules forumā par starpkultūru dialogu. Diskusijās ministre akcentēs Dziesmu un deju svētku fainošanu. Svētki ļauj arī izprast un apzināties savas saknes un iden-

titāti, stiprina ārvalstīs dzīvojošās latviešu kopienas un svētku procesā iesaista Latvijā dzīvojošās mazākumtautības.

Forumā, kurā pārstāvētas vairāk nekā 100 pasaules valstis, notiks arī kultūras ministru diskusija par to, kā kultūra un radošs gars sekmē starpkultūru palāvēību un kā kultūras mantojums un tūrisms sekmē starptautisko dialogu. Baltijas Dziesmu un deju svētku tradīciju, tās nozīmi, veicinot visas pasaules valstu atbildību un sadarbību savu tradīciju pārmantošanā, UNESCO 2003. gadā ir atzinis par cilvēces mūtvārdu meistardarbu.

Dziesmu un deju svētki Latvijā šogad pulcēs rekordlielu ārvalstīs dzīvojošo latviešu un mazākumtautību kopu skaitu – 40 tūkstošus dalībnieku. Kultūras ministres ieskatā (viņa ir UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas prezidente) svētki ir spilgtākais piemērs, kā kultūra kļūst par virzītājspēku sabiedrības saliedēšanā un spēj uzrunāt un vienot dažāda vecuma un tautības cilvēkus, ikvienu aicinot atklāt un izpaust savus talantus un kļūt par iedvesmas avotu jaunradei.

Ministrei paredzēta arī Latvijas vēstniecības Azerbaidžānā rīkota tikšanās ar šajā valstī dzīvojošiem latviešiem. Tikšanās iecerēta Latvijas mākslinieku Mitrēvici ģimenes uzņēmuma *Dd studio* izveidotajā Gobustānas petroglifu mūzejā, kas saņēmis konkursa “Eiropas gada mūzejs 2013” žūrijas speciālbalvu.

Latvijā tapusi dokumentāla filma par leģionāriem

Rudenī plašāka publika varētu noskatīties dokumentālo filmu “Četreiz katrs viens”, kurā savus stāstus stāsta četri latvieši, kuri Otrā pasaules kara laikā dienējuši Latviešu leģionā. Filmas varoņi stāsta par savu dzīvi, kā viņi uztvēruši okupāciju un kā nonākuši leģionā. Dokumentālās filmas tapšanā piedalījās vairāki cilvēki, bet tas ir žurnālistu Pā-

vela Širova, Ata Klimoviča un Sandija Semjonova kopdarbs, kas tapis trijos gados. Patlaban darbs ar filmu ir beidzies, taču plašākai publikai tā varētu būt pieejama rudenī.

Pielauj kvalificēta darbaspēka ievešanu Latvijā

Ekonomikas ministrs Daniels Pavluts pielauj, ka nākotnē atsevišķās nozarēs Latvijā varētu tikt ieviests augsti kvalificēts darbaspēks. Intervijā radio *Baltkom* viņš uzsvēra, ka pašlaik Latvija saglabā cerību panākt emigrējušo Latvijas iedzīvotāju atgriešanos. Lai gan joprojām cilvēki vairāk izbrauc no valsts, šī tendence samazinās. Pieaug tādu gadījumu skaits, kad cilvēki brauc uz ārzemēm sezonas darbos, nevis emigrē ar visu ģimeni uz visiem laikiem. Otrs risinājums ir pārkvalificēt cilvēkus, jo Latvijā joprojām ir samērā liels bezdarbs. Taču, ja netiek atgūti emigranti, bezdarbam sarūkot, var nākties dažās nozarēs ievest augsti kvalificētus speciālistus. Ministrs uzsvēra, ka Latvija nevar pielaut tādu kļūdu, kādu ir pielāvušas dažu Eiropas valstis, kas masveidā ieveda valstī mazkvalificētu darbaspēku.

No amata atstādina IeVP priekšnieku

Tieslietu ministrs Jānis Bordāns (VL/TB/LNNK) uz disciplinārlietas izmeklēšanas laiku no amata pienākumu veikšanas atstādījis Ieslodzījuma vietu pārvaldes (IeVP) priekšnieku ģenerāli Visvaldi Puķīti (*attēlā*).

Ierosinātā disciplinārlietā esot saistīta ar publiskajiem iepirkumiem. “Ieslodzījuma vietu sistēmā ir konstatēti fakti, kas varētu liecināt par pārkāpumiem Publisko iepirkumu likuma un Valsts pārvaldes iekārtas likuma normu īstenošanā. Jābažījās, vai viņš spēj kvalitatīvi pārvaldīt ieslodzījuma vietu sistēmu.”

Ziņas sakopojis P. Karlsons

Mīlie latviešu valodas cienītāji!

Šai skaistā vēlā pavasarī noslēdzies daudzu dziļi cienītās valodnieces Rasma Grīslas šīs zemes mūžs.

Rasma Grīslē visu savu mūžu dzīvoja atbildīgā apziņā par mūsu valodas un citu valodu patiesām vērtībām. Nedz pakļāvās ārējiem vilinājumiem, nedz liecās bargiem ikdienas dzīves apgrūtinājumiem.

Mīļas sirds un roku aprūpēti, noritēja arī viņas pēdējie dzīves gadi – valodniecības apgārotā tuvībā, možā interesē par pasaules norisēm.

Rasma Grīslē par saviem nopelniem saņēmusi Triju Zvaigžņu ordeni; Annas Ābeles balvu; Pasaules brīvo latviešu apvienības balvu; 2012. gadā Rasma Grīslē Rīgā saņēma Mīlenbacha-Endzelīna balvu.

Publicēti valodnieciski raksti

latviešu trimdas presē un akadēmiskos izdevumos, kā arī daži raksti un intervijas Latvijā vēlākos gados – *Latvijas Vēstnesī* u.c. Liels, maz zināms ieguldījums savulaik Rasmai Grīslē bija vēl LZA darbā ar Jāņa Endzelīna Darbu izlasi, tās vēlāk izdotiem

četriem sējumiem.

Rīgas Latviešu biedrības Latviešu valodas kopa publicējusi Rasma Grīslas darbus SPĒK-ILDZE I un II, Heterotonu vārdnīca un heterotonijas pētījumi, Rasma Grīslas pieraksti latviešu valodas ievadkursā: „*Jāņa Endzelīna latviešu valodas propaedeutikas lekciju kurss*”, kā arī Rasma Grīslas 1958. gada disertāciju „*XVII gadsimta gramatikas kā latviešu valodas vēstures avots*”. SPĒKILDZE I un disertācija publicēti arī tiemeklī www.eraksti.lv.

23. maija vakarā mirusi Dr. philol. Rasma Grīslē.

Izvadīšana otrdien, 28. maijā, plkst.13. 00 Rīgā, Kremātorijas lielajā zālē

Ar cieņu
Maija Sinka-Gobiņa

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Tragisks tēls

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Esmu "ulmaņlaika bērns", un Franču licejā, kur es mācījies, valdīja, var teikt, 15. maija gaisotne. Taču to tālo laiku atmiņas man neaizmiglo līdzsvarotu retrospektīvu.

Aizvien vēl ļoti jauneklīgais Raimis Dzintars, VL/ lideris, šogad īpaši uzsvēra 15. maija izcilo nozīmi un šī valsts apvērsuma (!) 79. gadskārtā sarīkoja jūsmīgu godināšanas notikumu Kārļa Ulmaņa pieminekļa pakājē.

Tas pamudināja četrus autorus - Aivaru Ozoliņu (IR), Saeimas deputāti no *Vienotības* Lolitu Čigāni (apollo.lv), Egilu Līcīti un Voldemāru Krustiņu (*Latvijas Avīze*) nākt klajā ar spilgtiem, emocionāliem rakstiem, vērtējot Kārļa Ulmaņa vietu Latvijas likteņgaitās. Tas faktiski bija dispušs starp pirmo un otro autoru pāri.

Aivars Ozoliņš raksta: "Kārļa Ulmaņa dzimšanas diena ir 4. septembris. Tas būtu īstais datums, kad pieminēt ievērojamā latviešu politiķa nenoliedzamos nopelnus Latvijas valsts tapšanā un veidošanā." Patiesi, 1919. gada aprīlī, kad An-

drievs Niedra, Liepājā rīkojot apvērsumu, kalpoja tiem, kas nupat vēl Rīgā, Apgabaltiesas ēkas priekšā, bija uzslējuši tā saucamo "koka friča" statuju, un Pēteris Stučka turpat lika uzstādīt Kārļa Marksa krūtšūtelu, Kārlis Ulmanis uz kuģa *Saratov* bija tas, kuš nosargāja tikko proklamētās neatkarīgās Latvijas Republikas leģitimitāti. Un pēc Bermonta un lielnieku sakāves Kārļa Ulmaņa Pagaidu valdība veica priekšdarbus Satversmes sapulces vēlēšanām, un demokrātiskā Latvija ieņēma savu vietu Tautu Savienībā, kas bija ANO priekštece.

Teiktais nebūt nemaina skarbo vērtējumu, ko sniedzis Aivars Ozoliņš, norādot uz 1934. gada 15. maija apvērsuma sekām - "Satversmes apturēšanu, Saeimas padzišanu, partiju aizliegšanu, cenzūras ieviešanu un politisko pretinieku ieslodzīšanu koncentrācijas nometnē". Tas viss bija. Ulmanis pēc apvērsuma necieta ne mazāko kritiku... Mikstinošs apstākļi, manu prāt, bija šī autoritārā režīma samērā *benign* (labdabīgs) raksturs: Liepājas koncentrācijas nometnē ievietotos sociāldemokrātus drīz vien izlaida pret solījumu nenodarboties

ar politiku, un sešos šī režīma gados netika izpildīts neviens nāves sods... Taču jebkušs tiesībnieks atzīs, ka režīms bija autoritārs. Man, piedodiet, divains liekas formulējums, ko prezidents Valdis Zatlers lietoja, 2008. gadā teikdams, ka parlamentārās demokrātijas periodam sekot jābūt "prezidenta pārvaldes periodam". Kas tas par vārgulīgu eufēmismu, nūdien! Apvērsumu rīkojot, Kārlis Ulmanis bija ministru prezidents, un 1936. gadā, Alberta Kvieša konstitucionālajām pilnvarām beidzoties, Ulmanis pats sevi iecēla par valsts prezidentu, "uzņemoties viņa pienākumus". Nu labi, ir tādi, kas viebjas, kad Ulmani dēvē par diktatoru. Lai nu paliek "valsts vadītāja" tituls - būtība taču nemainās. Nenoliedzsim, ka Ulmanis tajos sešos gados tika sumināts kā Tautas Vadonis un Zemes Saimnieks (ar lielo burtu). Labi vēl, ka tika vajāti abu galējību aktīvistu - komunistu un pārkonkrustieši.

Bet te nu man jāaizstāv Kārlis Ulmanis, kam Aivars Ozoliņš pārmet "vienpersonisko lēmumu 1939. gadā ļaut Latvijā ierīkot Padomju Krievijas kara bāzes". Tas pats lēmums bija jāpieņem Petsam Igaunijā un

Smetonam Lietuvā. Baltijas valstu ārlietu ministrus pa vienam izsauca uz Kremli un nodiktēja viņiem bažu liguma noteikumus, kuši paredzēja Baltijā izvietot svešu kara spēku apjomā, kas pārsniedza šo valstu mierlaika armiju kontingentu. Izejas nebija, jo diemžēl tā arī palika neistenota Zigrīda Meierovica vīzija - spēcīga Baltijas antante kā militāra alianse. Ulmanis, Petss un Smetona skaidri apzinājās Molotova-Ribentropa pakta nozīmi un pareizi noprata, ka Lielvācija *a priori* akceptējusi šos līgumus.

Ievērojot apstākļus, kādos norisinājās Latvijas neatkarības agonija un gals, nākas secināt, ka Kārlis Ulmanis ir *tragisks* tēls. Viņa 1940. gada 17. jūnija radio uzruna tautai: "Vēlos, ka arī mūsu zemes iedzīvotāji ienākošās kara spēka daļas uzlūko ar draudzību (...). Es palieku savā vietā, jūs palieciat savās," liecina par izmisīgu vēlmi nepieļaut asins izliešanu, nepieļaut okupantu bruņotu izrēķināšanos ar sporadisku pretestību.

Izbraukt uz Šveici Ulmanim neļāva, - to gan viņš nevarēja paredzēt.

Lai ieraudzītu, "kā tas varēja notikt", pietiek citēt Latvijas sūtņa Maskavā F. Kociņa pārskatu par sarunām ar Molotovu 1940. gada 16. jūnijā (www.historia.lv/alfabets/L/la/okupac/dokumenti/kocins/1940-21.06.htm): "Kad ierados Kremli,

ārlietu komisārs (...) man nolasīja klātpielikto *ultimātu*, piezīmēdams, ka gaida mūsu valdības atbildi līdz plkst.11.00. Pretējā gadījumā notikšot darbība (!.- F. G.). Tāpat aizrādīja, ka valdībai jāatkāpjas un sarunas ar Prezidenta kungu par jaunas valdības sastādīšanu vedīšot vai nu sūtņi Derevjanskis, vai speciāli pilnvarota persona (...). Divi reizes lūdzu Molotovu pagarināt ultimāta laiku, lai varētu personiski izlidot uz Rīgu un novērst katru varbūtēju pārpratumu. Molotovs palika pie sava, ka atbilde dodama noteiktā laikā (...) Molotovs, noklausījies mūsu valdības atbildi, paskaidroja, ka viņiem nav uzticības tagadējai valdībai, kuša atbildījusi no līdzdalības valdībā cilvēkus, kas bija pazīstami un simpātīzējuši Padomju Savienībai. Vai te domāts Jānis Balodis, kušu Ulmanis bija atlaidis un kuša vietā iecēlis Krišjāni Berķi? Atliek vienīgi minēt...Tālāk sūtņi Kociņš raksta: "Š. g. 17. jūnijā pavadiju stacijā Molotova vietnieku Višinski, kuš Padomju Savienības valdības uzdevumā izbrauca uz Rīgu, lai vestu sarunas ar Valsts prezidentu par valdības sastādīšanu."

Tas bija gals, ko Kārlis Ulmanis novērst nevarēja. Viņš Latvijas vēsturē paliek kā *tragisks* tēls. Miers viņa pišļiem.

Franks Gordons

Tiesības, kušu nav

Jau esmu rakstījusi un lasītāji droši vien dzirdējuši par bērnu nabadzību Latvijā un par to, ka Latvija ir pirmajā vietā Eiropā pēc mātes mirstības (34

uz 100 000 dzīvi dzimušiem bērniem), otrajā - pēc bērnu mirstības pirms piecu gadu vecuma (10 uz 1000 dzīvi dzimušajiem). Diskusijas un strīdi par to, kas valstij un sabiedrībai ir vai nav jā dara, lai mums Latvijā dzimtu bērni, lai viņi būtu veseli, izglītoti un laimīgi, pēdējos gados notiek gandrīz nepārtraukti. Tomēr kāds **nelaimes gadījums Jaunjelgavas vidusskolā** liek uz šiem jautājumiem paraudzīties pavisam citādi. Šķiet, ka skolā bērni nav drošībā un ka daudzās institūcijas, kas ir atbildīgas par bērnu drošību, tāpat kā likumi un dažādi citi dokumenti ir tikai formālitate un fikcija.

Stāsts īsumā ir tāds: 22. aprīlī Jaunjelgavas skolas tualetē trīs piektās klases skolēni piekauj pirmās klases skolnieciņu - viens zēnu tur, otrs spārda, bet trešais skalī blāuj, lai tik sit vēl. Jau pats par sevi šis ir skarbs stāsts, bet par šausmu stāstu to padara notikušā detaļas. Izrādās, lielākais puisis mazajam bija spēris pa atkailinātu kājstarpi. Mazo skolnieciņu, ar asinīm notraipījušos, gaiteni satika skolotāja. Zēns pastāstīja, kuši ir bijuši sītēji, viņu aizveda pie ģimenes ārsta. Pēc tam puisēns nogulēja mājās (pašlaik viņš pēc aktīvas vecāku iejaukšanās kopā ar māti atrodas No vardarbības cietušo bērnu Krizes centrā). Tas arī viss.

Cietušā puisīša māte acīmredzot nepieder pie patiesības cīnītājiem, jo ne jau katrs spēj iet un karot ar visu un visiem. Policija nelikās ne zinis,

jo viņiem esot vajadzīgs kāds pusgads, lai lietu izmeklētu. Skola gaidīja, kad policija kaut ko teiks, un nedarīja neko. Pirms dažām dienām skolas direktore atzina, ka ar spārdītāju jau trīs gadus skolai bijušas lielas problēmas, arī pēc šī baisā *negadījuma* viņš jau paspējis izvicināt dūres. Agresīvajam kautilim esot bijusi sociālās korrekcijas programma, bet ne viņam, ne vecākiem tas neesot licies vajadzīgs. Turklāt sītēja māte ir metusies uzbrukumā visiem, apgalvojot, ka zēns ir ir hiperaktīvs, tāpēc viņam „piesienot” visu, kas skolā notiek. Turklāt agresīvā puikas tēvabrālis strādā vietējā laikrakstā, kas, protams, uzņēmis kaušļa un viņa ģimenes aizstāvību. Savukārt policija tā vārgi sakās kaut ko darām, bet inspektore, kam ar to bija jānodarbojas, bijusi slima un tagad esot atvaļinājuma...

Varētu domāt, ka tā tāda neglita kašķēšanās vien ir, tomēr bērnu aizsardzības iestādes, policija un pat skola sakustējās tikai pēc tam, kad piekautā puisīša klasesbiedru mammās, nespējot vienaldzīgi noskatīties uz to, kas notiek, vai, pareizāk, - uz to, kas nenotiek, vērsās televīzijas raidījumā „Bez tabu”. Viena no mammām informēja arī portāla mammām un tētiem calis.lv dalībniekus. Iesaistījās vecāku sabiedriskās organizācijas, aizsūtīja vēstuli Tiesībsargam, ministrijai un vēl vairākām organizācijām. Tikai ar aktīvo vecāku atbalstu mazo zēnu kopā ar mammu aizveda uz Rīgu, uz Klinisko bērnu universitātes slimnīcu, lai noskaidrotu, kāpēc bērnam mēnesi nepierimst sāpes un turas temperatūra. Tika panākts, ka mamma ar puisīti var uzturēties Krizes centrā, kuša strādā arī labi psihologi. Protams, vecāki ziedoja

naudu, ar savu automašīnu veda bērnu un mammu uz Rīgu, jo ģimene ir trūcīga.

Tracis pašlaik iet pilnā sparā. Tieslietu ministrs, izglītības ministrs, Tiesībsargs un vēl vairākas organizācijas pārbauda, izsaka aizrādījumus utt. Sītējam pagaidām noteikta mājācība. Tas, kas visā šajā stāstā pārsteidz vispirms, ir skolas nevarība trīs gadu garumā. Tiek runāts par hiperaktīvu bērnu, par sociālās korrekcijas programmu, un var saprast, ka agresīvā zēna māte, pirmkārt, aizstāv un aizstāvēs savu dēlu vienmēr un līdz galam, bet, otrkārt, viņa var nesaprast un nezināt, ka tik bieži ikdienā par palaidnīgiem bērniem lietotais teiciens „hiperaktīvs bērns” patiesībā ir kliniska diagnoze. Hiperaktivitāte ir ģenētisks izcelsmes slimība, kad jālieto arī zāles. Skolas direktorei un psiholoģei jau nu vajadzēja redzēt un saprast, vai agresīvais bērns ir slimš vai arī viņš ir neaudzināts un izlaists. Ja bērns tiešām ir hiperaktīvs un bīstams apkārtējiem, tad skolas nevarība ir vairāk nekā divaina. Patiesībā divaina pat arī tad, ja bērns ir tikai izlaists, bet skola lēnā garā ļāvusi viņam tuvoties ne tikai agresīvai un varmācīgai bērna statusam, bet tādā statusam, par kušu no 14 gadiem valstī ir noteikta krimināl-atbildība.

Protams, policijai lietu tomēr nāksies izmeklēt - oficiāli vainīgais šajā baisajā gadījumā nav nosaukts, kaut arī skolēni un vecāki zina stāstīt, ka tas nav pirmais gadījums, kad agresīvais zēns kādam uzbrucis. Tomēr tiesiskā valstī ir jābūt oficiālam atzinumam. Taču stāsts tomēr ir par ko citu.

Taisnība, ka skolām bieži trūkst naudas, lai algotu psihologu, kur

nu vēl sociālo darbinieku. Skolēnu līdz 9. klasei no skolas izslēgt nevar, jo Latvijā ir obligāta pamatizglītība. Notikušais ir mudinājis cilvēkus stāstīt par savu un bērnu pieredzi skolā, un tā nu ir visai skarba. 27. maijā Valsts policija par Jaunjelgavā notikušo rīkoja preses konferenci. Aizkraukles iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšnieks Gatis Strazdiņš atzīst „ka policijai ikdienā bieži nākas saskarties ar nepilngadīgo vardarbības gadījumiem”. Piemēram, pēdējās brīvdienās policija atkal saņēmusi ziņu par divu bērnu sakaušanos.

Savukārt Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja priekšnieks Andris Zellis saka: „Līdz šim brīdim pieņemti paskaidrojumi vairāk nekā no 15 personām, no vairākiem cilvēkiem pieņemti papildu paskaidrojumi, ir nozīmēta tiesu medicīniskā ekspertīze, pēc visu pierādījumu iegūšanas tiks lemts jautājumu par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu.” Saskaņā ar likumu audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus var piemērot bērniem no 11 gadu vecuma, un tie var būt dažādi - no brīdinājuma līdz pat ievietošanai sociālās korrekcijas iestādē.

Jaunjelgavas vidusskolas direktore atzīst, ka pirms šī incidenta skola tiešām mēģinājusi saviem spēkiem tikt galā ar agresīvo piektklasnieku, kas tiek vainots mazākā zēna piekaušanā. Taču līdz šim situācija neesot bijusi tik saspringta, lai vērstos pēc palīdzības citur. Īsi sakot, neviens nenoliedz, ka vardarbība bērnu vidū ir. Doms dalās jautājumā par to, ko un cik daudz var izdarīt, ja vecāki nav pretimnākoši, bet agresīvais bērns neko negrib dzirdēt. Amatpersonu domas ir pavisam pretējas.

„Vardarbīgais bērns nedzīvo mūsu novadā, bet, ja viņš mācītos skolā

savas dzīvesvietas teritorijā, tur ar viņu strādātu tā novada bāriņtiesa un sociālais dienests,” saka novada domes priekšsēdis Guntis Libeks. Tas, viņaprāt, ļautu pasargāt skolas audzēkņus un personālu no morāla un fiziska apdraudējuma. „Administratīvais process ir viena lieta, bet mēs uzticamies skolas rīcībā esošajai informācijai. Tās pietiek, lai dome savas kompetences ietvaros pieņemtu noteiktu lēmumu,» sacīja Libeks.

Savukārt izglītības kvalitātes valsts dienesta (IKVD) vadītāja Inita Juchņeviča norāda, ka šāda pašvaldības rīcība būtu prettiesiska. „Šajā gadījumā izslēgt bērnu no skolas liedz gan Satversme, gan Izglītības likums, jo pamatizglītība valstī ir obligāta,» sacīja Juchņeviča. Viņa atzīst, ka pašreizējais apmācības veids vardarbīgam skolēnam nav piemērotākais, jo rada apdraudējumu citiem. Tomēr bērns nevis jāizslēdz no skolas, bet esot jāpiedāvā alternatīva apmācības forma. Juchņeviča šādā gadījumā iesaka izmantot citus pašvaldības rīcībā esošus līdzekļus.

Jaunjelgavas vidusskolas direktore Lauma Milīga, kas ir arī domes deputāte, lēmumu par izslēgšanu neatbalstīšot, jo izpētījusi, ka tas nebūtu likumīgs. Taču arī uz IKVD vadītājas piedāvāto risinājumu viņa raugās skeptiski. „Lai noteiktu, piemēram, mājācību, jāievēro stingras prasības. Bērnam konstatētā hiperaktivitāte nav pietiekams pamats, turklāt vajadzīga vecāku piekrišana, bet līdzšinējā sadarbības pieredze rāda, ka uz to varam necerēt, sacīja Milīga.

Patiesībā gribas vaicāt, kā to dara daudzi vecāki, tīmekļa portālos apspriežot jautājumu par vardarbību skolā: kā tas var būt, ka varmākam ir cilvēktiesības un visas pārējās tiesības, bet upurim un potenciālajiem upuriem tādu nav?

Sallija Benfelde

(Nobeigums)

Saimniecība gan viņu neinteresēja nemaz, lai gan viņš labprāt palīdzēja, ja kāds palūdza. Mamma uztraucās: “- *Kas tu par saimnieku! Ja jumts būtu caurs, tu laikam paliktu spaini apakšā.*” Bet īstenībā tik traki jau nemaz nebija. Ja vajadzēja, viņš palīdzēja. Viņš nedalīja darbus vīriešu darbos un sieviešu darbos. Katrs darija savu spēju robežās. Piemēram, istabas krāsot viņš nevarēja, lai kā pūlējās. Savas sliktās redzes dēļ. Bet kafijas vārīšanu gan viņš uzskatīja par savu darbu. Ja bija nepieciešams, viņš nomizoja un novārīja kartupeļus, kā arī mācēja labu kartupeļu biežputru uztaisīt. Ja pateica, ko vajag, un tas nebija nekas sarežģīts, viņš gāja arī iepirkties. Agrāk, kad tēvs vēl spēja, lai gan tas bija ļoti sen, viņš nopļāva dārzā arī zālīti.

Intereses viņam bija plašas. Tēvam patika ceļot, iet uz mūze-

Kopā ar Apvienoto Anglijas vīru kori. Priekšplānā vidū Helmers Pavasars, pa kreisi Ināra Āboliņa, pa labi Bīruta Heistere un Ziedonis Āboliņš

jiem, galerijām. Lai gan ceļošana mums neiznāca bieži. Vēlāk, kad jau biju iegādājies automašīnu, viņam ļoti patika izbraukt,

kaut vai vienkārši pavizināties. Kā viņš teica: – “*mājiņa tā smuki gaŗām skrien.*”

Viņa galvenās intereses, bez šaubām, bija mūzika. Komponējot viņš nesēdēja stundām ilgi pie klavierēm, izmēģinot visādus variantus. Viņš strādāja pie rakstāmā, jo mūziku dzirdēja iekšēji. Kad bija gatavs, viņš mums abām ar mammu spēlēja priekšā un tad varbūt kaut ko arī mainīja, ja viņam likās vajadzīgs. Tēvs gāja arī uz parku pastaigāties, kur topošo kompozīciju varēja pārdomāt. Vienreiz, izgulējies dienvidu, viņš pamodās un zināja, ka pasūtītais gabals ir nevis solistam, bet korim atbilstošāks. Tūlīt aizgāja un uzrakstīja. Kad tēvs Cēsis komponēja, viņš negribēja, ka es viņu traucēju. Viņš piekāra pie durvīm melnu termoforu, no kā man nez kāpēc bija bail.

Savā dārzā Dallasā, Anglijā 1966. gadā

Viņš bija sabiedrīks un ļoti labprāt gāja uz sarīkojumiem, mīlēja ciemiņus, kuŗu pēdējos gados viņam, kad pats vairs nekur nevarēja tikt, ļoti pietrūka. Bieži viņš mani sagaidīja mājās ar “*neviens nezvanīja, pat ne nepareizs numurs.*” Viņš pats nevarēja piezvanīt, jo nevarēja saskatīt ciparus. Tēvs dzīvoja atmiņās un radio klausījās mūziku.

Tēvs nekad nesūdzējās un nevaimanāja par grūtībām, ne arī par savām kaitēm. Viņš visu uzņēma kā pašu par sevi saprotamu, ka tur nekā nevar darīt un

ka ar vaimanām nekas labāks nepaliks. Viņa izteiciens bija: - *Mums vienmēr viss ir labi beidzies...*

Tēvs bija ļoti ticīgs, tāpat kā viņa ģimene. Tas tēvam deva spēku tikt pāri grūtībām, kas, kā viņš teica, ir viss, ko cilvēks var sagaidīt. Bibelite stāvēja uz naktsgaldiņa, viņš to katru dienu lasīja, kamēr vien vēl varēja pietiekami labi saredzēt. Jā kāds prasīja, kā tēvs tādu vecumu sasniedzis, viņš ar smaidu atbildēja: - *Es dzīvoju tik ilgi tāpēc, ka biju liels palaidnis, - vai arī: - Ne-zāle neiznīkst!*

Pie ērģelēm

(Turpināts no Nr. 20)
Laimonis Niedre

Zviedrijas latvieša ceļojums Padomju Savienībā 1978.- 1979. gadā

Ap 35-40 ieslodzītie strādāja nometnē - apkopa barakas, palīdzēja virtuvē, mazgāja traukus, aprūpēja centrālo apkuri, veļas mazgātuvu, bibliotēku utt. Apmēram 10-12 ieslodzītie, starp tiem arī es, bija no darbiem atbrīvoti. Pārējie 55-60 ik dienas, izņemot svētdienas, gāja darbos ārpus nometnes, kur neliela mēbeļu fabrikā darināja ķeblišus vai šacha galdiņus vai stikla slīpētavā gatavoja dzeramās glāzes. Šie strādājošie ik rītu brokastīs saņēma diezgan biezu zivju zupu, kuŗā bija redzami kāposti, putraimi un mazas zivtiņas ar visām galvām. Zupai laikam bija pielikta eļļa un tomātu biezenis, un tā bija ēdama, - vienīgi smaka bija ne visai patīkama. Brokastis tika ieturētas ēdamzālē dažu virsnieku uzraudzībā; tie vienmēr mudināja, lai ēdam ātrāk. Neviens to gan par pilnu neņēma, it īpaši es; kopā ar amerikāni Paulu Brauveru bieži palikām pēdējie.

Pēc brokastīm varējām iet atpakaļ uz barakām vai aiziet līdz ambulāncei, kas atradās tālā ēkas austrumu galā, kur feldšeris Romāševskis un jauns angļis - Andy Burgess izdalīja dažādus medikamentus un vitamīnus. Ambulānces aptiekā bija diezgan daudz ārstniecības zāļu, pat vairāku veidu antibiotikas. Ambulāncē bija arī neliela slimnieku istaba ar četrām gultām un pat zobārsta kabi-

nets. Reizi pāris nedēļās ieradās daži militārie ārsti, kuŗi izmeklēja ieslodzītos un parakstīja vajadzīgās zāles. Drīz pēc manas ierašanās nometnē, 26. janvārī, atbrauca vairāki augsti virsnieki - ārsti un izmeklēja, starp citu, arī mani, parakstīja diētas ēdienu. Kopš tās reizes saņēmu ik dienas ap 50-60 g gaļas, ap 70 g zivju, 30g sviesta un 0,5 l piena (lai gan man ir piena alerģija), kā arī vienu ēdamkaroti cukura dienā. Saņēmu turklāt mazliet spēcīgākus ēdienus un reizēm tādu gaišāku rudzu maizi. Nometnē dotā maize bija samērā laba, norūgusi un skāba rudzu maize, ko laikam cepa turpat tuvējā Leplejas ciemā vai arī veda no Potjmas. Maizi deva ap 700 g dienā, bet to nekad nevarēja apēst, tāpēc atlikumus devām atpakaļ virtuvei.

Ar signālu skaļrunī pulkstenā 7.30 visiem bija jānostājas ierindā iepretī tālā ēkai, un te tad notika saskaitīšana. Stāvējām, sadalīti pa darba brigādēm, un es atrados tajā, kas strādāja iekšējos nometnes darbus. Amerikānis Pauls Brauvers bija ievēlēts par uzraugu, un viņš vienmēr veica saskaitīšanu, atzīmēja mūsu skaitu uz finiera gabaliņa un to nodeva dežūrējošam virsniekam. Ārdarbu brigāde dažu virsnieku pavadībā devās ārā pa vārtiem uz tuvējo mēbeļu fabriķi, bet mēs pārējie izklidām pie savām

nodarbibām. Visi no darba atbrīvotie varēja darīt, kas patīk. Pat iet gulēt! Frizieris, jauns *jugoslavs*, kas bija notiesāts uz 10 gadiem par slepkavību, saņēma darbarīkus stāba telpās un devās prom uz savu salonu - nelielu istabiņu veļas mazgātavas galā. Viņš jau pirmajā dienā man nogriezta matu līdz ādai, un pie viņa katrs varēja ik dienas iegriezties un pats noskūt sev bārdu ar ļoti sliktām žiletēm, kas vairāk skrāpēja nekā darija kādu labumu. Istabiņas vienā stūrī vienmēr kūrās maza dzelzs krāsniņa, uz kuŗas kastroli vārījās ūdens. Te pie friziera katru priekšpusdienu sapulcējās vairāki nestrādājošie, ar karsto ūdeni pagatavoja stipru tēju un sarunās pavadīja kādu stundu. Tā kā es daudzus mēnešus biju pavadījis tumšās, netīrās un piesmēķētās kamerās, tad tagad ar lielu patiku staigāju pa attīrītajiem celiņiem nometnes teritorijā un ieelpoju svaigo ziemas gaisu.

Pa reizei iegriezos pie *Willy Schaffnerr* un *Jozefa Gilberga*, kuŗi strādāja veļas mazgātavā. Abi bija pavadījuši nometnē jau divus gadus un cerēja uz drīzu atlaišanu. Vilijs bija šveicietis un notiesāts uz četriem gadiem par narkotikas vešanu, bet *Jozefs* turpretī bija bez vīzas nošķīries no kādas somu tūristu grupas *Leņingradā*, lai apmeklētu savus vecākus. Viņš pats

pirms dažiem gadiem bija izceļojis uz *Rietumberlīni*, kur arī dzīvojis, bet viņa vecāki bija palikuši *Leņingradā*. Par neatļauto ciemošanos pie vecākiem viņš vēlāk uz kuģa apcietināts, paturēts *Leņingradā* un notiesāts uz trim gadiem. *Jozefs* tagad plānoja pēc atbrīvošanas iesūdzēt tiesā somu kuģa *Ilmatar* kapteini, kas KGB ierēdņiem ļāvis apmeklēt kuģi un viņu apcietināt.

Te, veļas mazgātavā, viņi mazgāja visu nometnes iemītnieku veļu, un darba viņiem pietika 4 - 5 dienas nedēļā. Viņu rīcībā bija tāda diezgan primitīva veļas mazgājamā mašīna - metalla cilindrs ar lūku vienos sānos, un visa tā ierīce lēnām griezās ap savu garenisko asi. Mašīnā salika iekšā veļu, palagus, dieļus, piebēra sodas pulveri vai lielika dažus ziepju gabalus, aizvēra lūku un ļāva tai griezties. Mazgāto veļu pēc tam skaloja cementa tvertnēs, centrifūgā dabūja prom lieko ūdeni un pēc tam izkāra žāvējamā telpā. Sauso veļu tad salika plauktos, lai sestdienā izdalītu pirtī gājējiem. Veļu un palagus mainīja reizi nedēļā. Pirts atradās veļas mazgātavas otrā pusē. Tā bija paprāva telpa ar siltā ūdens caurulēm grieztos, no kuŗām nāca mazgājamais ūdens. Te vienlaicīgi varēja mazgāties vismaz 20 cilvēku.

Nometnē mēs visi valkājām

melnās valsts drēbes ar vatenīcai piešūtu finiera gabaliņu, uz kuŗa iededzināts īpašnieka vārds krievu valodā. Ierodoties nometnē, man bija jāiet cauri sardzes mājai, kur tiku ievests noliktavas daļā, un te vajadzēja pilnīgi izģērbties. Visas civilās drēbes salika maisā ar manu vārdu, un to vietā es saņēmu melnas kokvilnas bikses, vatētu melnu jaku, vatētu ausainu cepuri, stulmu zābakus un šūtu kokvilnas sveļu, divus pārus flanelā kājautu, kā arī nelielu frotē dvieļi. Manu somu kopā ar drēbēm ievietoja noliktavā un personiskām vajadzībām atstāja tikai zobu suku, ziepju gabaliņu un rakstāmo spalvu. Bet neko vairāk! Atņēma arī kaklautu un ādas cimds. Es gan protestēju, bet virsnieks atbildēja, ka ieslodzītajiem tādas mantas nav vajadzīgas. Aukstajā laikā staigāju pa nometnes takām, rokas sabāzis vatenīcas kabatās un ap kaklu aptinis frotē dvieļīti. Zābaki bija no ļoti sliktā materiāla, jo laidā cauri ūdeni, stulmi no melna brezenta.

Pie *Jozefa* un *Villija* es parasti dabūju glāzi karstas, stipras tējas un piekodomā tādu cietu, pelēku chalvu, kas bija gatavota no saulespuķu sēklām. Chalvu palaikam pārdeva nometnes kantīnē, un tie, kas strādāja un pelnīja, pirka šo saldenu masu, jo tā deva enerģiju.

(Turpinājums sekos)

Latviešu ārsts abpus okeana

Ar ārstu pediatru Dr. Egilu Zālīti sarunājās Ligita Kovtuna

1990. gada vasarā Dziesmu svētku dienās Rīgā satikās jelgavnieces režisores Daces Micānes un jaunā, daudzsoļošā Amerikas latviešu ārsta Egila Zālīša acu skatiņi. Egils bija atbraucis uz Latviju kopā ar citiem Bostonas tautasdeju dejotājiem, – četriem pāriem bija atļauts dancot lielajos svētkos. Nākamajā vasarā, drīz pēc bēdīgi slavenā puča, abi mija gredzenus. 1997. gadā dakterim Egilam pavērās iespēja doties darbā uz Latviju, un jaunā ģimene savija savu ligzdiņu Vecrīgas dzīvokli.

Būdams sabiedriski aktīvs cilvēks, jo par tādu kopš mazotnes audzināts, Dr. Zālītis līdztekus tiešajiem darba pienākumiem neželēja laiku arī ārpusdarba rosībām, kas saistījās galvenokārt ar sabiedrības izglītošanu, - rakstīja preses izdevumiem rakstus un lasīja lekcijas par veselīgu un bērniem drošu dzīvesveidu, uzstājās radiopārraidēs, un TV viņam bija savs raidījums – vakara pasaciņa kopā ar lēli Miku. Vēl joprojām Latvijā darbojas veselības centrs „Dardedze”, kuŗa sūtība ir palīdzēt vardarbībā cietušiem bērniem, un tā programmas pamatus līdzēja ielikt Dr. Egils Zālītis. Ārsta dzīvesbiedre Dace saka: „Viņš aizbrauca uz Latviju kā ārsts – strādāt savai tautai. Viņš nebrauca „celt staltu pili kalniņā”. Egils vienmēr bijis dāsns, daloties savās zināšanās.”

Kad, būdama Bostonā, posos intervēt Egilu, izcilā mūziķe profesore Ingrida Gutberga teica: „Vai jūs zināt, ka Egils ir ļoti labs pianists?” Nu nezināju vis, taču esmu novērojusi, ka daudziem ārstiem mūzikālās dotības ir izkoptas gluži profesionālā līmenī.

Egils: Ingridas mamma Emīlija Gutberga bija mana klavierškolo-tāja no septiņu līdz astoņpadsmit gadu vecumam. Īstenībā, viņas iedvesmots, biju nolēmis studēt mūziku. Taču, pabeidzis vidusskolu, iesniedzu dokumentus vairākās augstskolās, tostarp arī Hārvarda universitātē. Bet tur nebija klavieršpēles speciālitātes, un es cerēju klavieru mācības turpināt Bostonas universitātes Mūzikas fakultātē. Kad izrādījās, ka Hārvardā

Dr. Egils Zālītis: Medicīnas darbinieki ir pelnījuši lielāku morālo un finansiālo respektu. Tad arī Latvija nezaudēs savus ārstus, kas dodas prom no valsts

esmu uzņēmts, vecāki teica – vai tiešām tu atteiksies no tādas iespējas? Tā nu es studēju Hārvardā, bet, lai turpinātu savu mūzicēšanas sapni, 1971. gadā ar prof. Ingridas un Karinas Gutbergu apmācībām un morālu atbalstu sniedzu Klavieru koncertu Hārvarda universitātes Quincy mājas zālē. Vēlāk, 1972. gadā, uzsāku studijas Bostonas universitātes Medicīnas fakultātē. 1976. gadā iestājos rezidentūrā pediatrijas speciālitātē *Massachusetts General Hospital*, vēlāk arī vadīju rezidentūru, bet 1980. gadā uzsāku savu praksi.

Vai citīgam studentam, Hipokrata un Euterpes kalpam, iznāca arī laiks iesaistīties latviešu sabiedriskajās rosībās?

Vienmēr esmu centies aktīvi darboties latviešu sabiedrībā, tas man vienmēr liesies pats par sevi saprotams. Pabeidzu latviešu skolu, tad biju skolotājs, kopš 1963. gada deju tautasdeju kopā. Jau 70. gados sāku braukt uz Latviju, atceros 1973. gada „sarkanos” Dziesmu svētkus... Tad nāca laiks, kad vajadzēja palīdzēt atjaunotā-

jai Latvijai. Kopā ar Bostonas latviešu domubiedriem nodibinājām izpalīdzības komiteju „Latvijas nākotnei” Bostonas Trimdas draudzes paspārnē un laika posmā no 1992. līdz 1997. gadam uz 23 Latvijas bērnu ārstniecības iestādēm nosūtījām zāles, medicīnas tehniku utt. 800 tūkstošu dolaru vērtībā. Un es biju laimīgs par iespēju doties darbā uz Latviju. Par palīdzību Latvijas pediatrijas iestādēm un par Latvijā dzīvojot, veikto darbu Bostonas universitātes Medicīnas fakultāte 2003. gada 15. maijā man piešķīra humānāro apbalvojumu.

Kā, būdams aktīvs latvietis, tu vērtē latviešu trimdas sabiedrības perspektīvas?

Optimistiski! Domāju, ka 50. – 60. gados mums bija daudz lielāks risks zaudēt savu latvietību nekā tagad – laikā, kad pasaule ir vaļā, kad Latvija vairs nebūt nav ļoti tālu, kad modernās tehnoloģijas dod tik daudz iespēju. Tolaik Bostonas latviešu skoliņā bija 100 – 110 bērnu, un, ja tolaik kāds teiktu, ka šodien, 2013. gadā, Bostonas latviešu skola vēl pastāvēs un

bērnu skaits tur būs 50 – 60, neviens pat īsti neticētu. Jā, mums pievienojušies jauniebraucēji ar saviem bērniem, un tas arī dod jaunus impulsus, stiprina saites starp tautiešiem. Mēs esam gatavi viņus uzņemt savā pulkā, un viņi uzmeklē mūs.

Dzirdēts, ka Latvijā kolēģas no ārzemju tautiešu vidus nemaz tik labprāt un ar atplestām rokām nepieņem – ne tikai medicīnā. Kā tev klājās, vai nejuties vilies?

Man bija daudz draudzīgu un pretimnākošu kolēģu, pirmām kārtām jāmin profesors Ilmārs Lazovskis, kuŗš gan teica: „Egil, nebūs viegli! Tu esi audzis Amerikā, un atšķirības ir ne tikai psiholoģiskā ziņā, bet arī ārstniecības praksē...” Lieliska sadarbība izveidojās ar Gailezera bērnu slimnīcas kolēģam, un īpaši jāpiemin

Bet vilies gan neesmu – tie bija septiņi fantastiski gadi, ko pavadījam Latvijā. Te taču arī mūsu Krišjānis nāca pasaulē! 2002. gadā sākām celt māju Jelgavā, kur arī ar laiku dzīvosim. Vēl man ir ciešas saites Bostonā, te dzīvo mana mamma.

Kā tu vērtē savu Latvijas kolēģu profesionalitāti? Un vai Latvijas bērni ir veselīgi?

Latvijas bērni ir ļoti veselīgi, gluži tādi paši kā Amerikā! Padomju laika psiholoģijas sekas pats novēroju 90. gadu sākumā, – vecākiem nezin kāpēc bieži šķita, ka viņu bērns ir nevesels.

Kolēģas – ārsti Latvijā ir augsti profesionāli. Es apbrīnoju viņu spējas strādāt garā darba stundas, bieži vien ar tālaika tehnoloģiju. Malači, cepuri nost! Tas acimredzot ir latviešu pozitīvais gars, kas ļauj viņiem ne tikai to visu izturēt, bet

Kopā ar Daci, gatavojoties priekšlasījumam par latvju sētu Bostonas latviešu skolā

tolaik galvenā ārste Lauma Cipele. Ik piektdienu pēcpusdienā mums notika profesionālas pārrunas, kuŗās valdīja patiesa kolēģialitāte. Vēlos pieminēt arī kolēģu Dr. Juri Rozīti.

Biju arī mācībspēks medicīnas studentiem, vēlējos strādāt, vadīt rezidentūras, taču... vienubrīd sajutu, ka manis vairāk tā kā nevaļ. Jutu, ka varu sniegt savas zināšanas Latvijas studentiem, bet man piedāvāja tikai iespējas strādāt ar ārzemju studentiem, kas mācījās Rīgā.

vēl tiekties pēc zināšanām, izmantot ikkuŗu iespēju doties uz kursiem Eiropā un citur pasaulē. Es saviem kolēģam Latvijā no sirds novēlu izturību un arī vienotību!

Ja nu gadītos tā, ka vienā jaukā dienā tu kļūtu par Latvijas veselības ministru, - kas būtu pirmais darbs, ko tu darītu?

Darītu visu iespējamo, lai celtu ārsta profesijas prestižu. Medicīnas darbinieki ir pelnījuši lielāku morālo un finansiālo respektu. Tad arī Latvija nezaudēs savus ārstus, kas dodas prom no valsts.

I. Knaģis,
TZO kavalieris

Strēlnieki un leģionāri

Svētajos rakstos esot rakstīts: **”Esi karsts vai auksts, bet remdenu es tevi izmetīšu no savas mutes.”** Varbūt rakstīts ir ne tieši tā, bet jēga ir tāda, un uz šodienas neizlēmīgo un svārstīgo latviešu tautu tas attiecas tieši. Tāda „bakstīšanās” notiek visu mūsu valsts atjaunošanas laiku, bet vai tā ir bijis arī valsts pirmsākumā? Nē! Tā tas nebija un nevarēja būt. Tad nebūtu ne 18. novembra Latvijas valsts, ne Brīvības cīņas. Tad nebūtu arī to pirmo 22 brīvības gadu.

Nesen pagāja diena, kad Latvijas atjaunošanas laiks jau bija par dienu garāks nekā pirmais Latvijas pastāvēšanas laiks. Šos divus laika sprīžus Latvijas vēsturē ir ne vien grūti, bet pat neiespējami salīdzināt. Pirmā Latvijas neatkarības ideja vidēja gaisā jau 19.

gadsimta Krievijas lielo pilsētu augstskolās, kur mācījās daudz latviešu. Izveidojās vesela plejāda izglītotu, gudru un uzņēmīgu latviešu. Izglītība tika iegūta ne vien Krievijā, bet arī Rietumos. Jau 1905. gada revolūcija, lai kā pūlējās „sociķi”, Latvijas teritorijā tomēr ieguva nacionālu nokrāsu atšķirībā no toreiz Krievijā notiekošā.

Vai latviešu strēlnieki gāja aizstāvēt Krieviju un tās ķeizaru jeb vai savu zemi? Droši vien viņiem jau toreiz bija zināms par tiem tūkstošiem latviešu Samsonova un Rennenkamfa armijās, kas jau kara sākumā gāja bojā Austrumprūsijā stublās un nodevīgās krievu kara taktikas rezultātā. 1915. gadā latvieši pulcējās zem sarkanbaltsarkaniem karogiem, un jau pēc pirmajām strēlnieku uzvarām

ārzemju laikrakstos bija rakstīts, ka **„Jauna valsts ir radusies”**.

18. novembra Latvijas brīvība tiešām bija izkaŗota ar ieročiem rokās un asinīm slacīta. Un ne vien Latvijas teritorijā, bet arī Perekopā, Kromos un citos svešu zemju un tautu kaŗalaukos, un tikai vēstures nezinātājs vai zināt negribētājs var nosodīt veco latviešu strēlnieku piedalīšanos krievu Brāļu kaŗā sarkano pusē. Būtu nesaprotami, ja viņi aizstāvētu baltos krievu ģenerāļus un ķeizaru un krievu monarchiju vispār. Strēlnieki nostājās tajā pusē, kuŗa viņiem kaut ko solīja, un sita tos, kas, viņuprāt, bija sitami. Nekādu latviešu mīlestību krievi nebija nedz ieguvuši, nedz pelnījuši ne Pēterā Lielā, ne Ivana Briesmīgā laikā, nedz arī krievu valdīšanas gados, kad, kā zināms,

latviešu zemniekiem sākās visbriesmīgākie klaūšu laiki. Un tad vēl 1905. gada kazaku nagaiņas un dragūnu lodes, un upuru tūkstoši!

Varbūt katra revolūcija cilvēces attīstības procesā ir nevēlama. Nevēlama, bet laikam tomēr neizbēgama. Katra revolūcija sākumā ir pozitīva, bet tālāk notiek pavisam kas cits, nekā iepriekš bijis domāts. (Bet varbūt notika tieši tas, kas kādās slimās smadzenēs bija izdomāts?)

Kāda saprašana, kāda daļa par kādām Trocka vai Ļeņina idejām bija zēniem **“...no Nordeķu priedēm, Zvaigzņu un Rēveles ielas ...”, „... pašpuikām no Čiekurkalna, Ričām no Ganībambja ...”** (A.Čaks. Mūžības skartie.), viņiem jau sen rokas niezēja sadot „utainajiem pa pur-

nu”, vienalga, baltais viņš vai sarkanais. Jā, laikam jau bija arī „idejas”, bija revolūcionāra romantika, un ne viens vien latvietis aizrāvās ar šīm idejām. Un bija taču arī jaunības dullums.

Es esmu vecā latviešu strēlnieka dēls un zīnu, ko rakstu. Es atceros tās sarunas, tās atmiņas, to trīsdesmito gadu gaisotni Latvijā.

Vai būtu 18. novembra Latvijas valsts, ja Pirmajā pasaules kaŗā latvieši nebūtu kaŗojuši? Kaut vai svešā - krievu armijā?

Bet vai šodien atkal būtu Latvijas valsts, ja latvieši nebūtu kaŗojuši pret krieviem? (Par milesību pret krieviem es jau minēju iepriekš.) Kaut vai kopā ar papuasiem, ka tik pret krieviem! Arī mēs, Sibīrijā izsūtītie, tā domājam un cerējam uz vāciešu uzvaru.

(Turpinājums 8. lpp.)

Par latvietību kā pamatvērtību

Priekšā kārtējā 3x3 vasara, sanāk - 33. pēc skaita, ja rēķinu, ka 2010. gadā tu saņēmi PBLA balvu par savu ieguldījumu šīs kustības tapšanā un augšanā 30 gadu garumā. Ar kādām domām, jaunām iecerēm tu sagaidi vasaru?

Tevis taisnība, šī būs 33. 3x3 vasara. Ar kādām domām sagaidu vasaru? Kā vienmēr, dzīvoju līdzī, priecājos, redzot, kā katra nometne veidojas. Nevaru teikt, ka man būtu kādas jaunas ieceres, galvenās cerības ir - kaut Īrijā, Anglijā, Gaņzerā un Katskiļos būtu labs skaits dalībnieku, kaut Latvijā, kur dalībnieku netrūkst, pārāk daudzi nepaliktu aiz strīpas! Kaut pietiktu naudas visam nepieciešamajam! Kaut ieplānotās programmas būtu interesantas, lektori interesanti un zinīgi, dalībnieki rosīgi un lustīgi! Ja tiešām runājam par iecerēm, tad būtu lieliski, ja šovasar Kultūras ministrijas rīkotajai konferencē (šādas konferences notiek jau trešo gadu) par sadarbību un palīdzību tautiešiem saglabāt latvisko identitāti būtu „taustāmi” rezultāti 3x3 virzienā. Liekas skaidrs, ka 3x3 ir labs veids, kā audzināt, saglabāt un stiprināt apzinātu, aktīvu latvietību - gan ārzemēs, gan Latvijā.

Latviešu skolas ir nepieciešamas, bet, lai bērni tiešām augtu par latviešiem, viņiem ir nepieciešama vecāku līdzdarbošanās priekšzīme, latviska vide un nodarbinātība. Tikai tad, ja bērni redzēs, ka viņu vecāki un sabiedrība augstu vērtē latvietību ne tikai vārdos, bet arī ar darbiem un ka tas ietekmē arī viņu dzīves veidu un izvēles, viņi augs ar pārliecību, ka latvietība ir kaut kas vērtīgs un kopjams. Katru gadu šais konferencēs esmu uz-

svērusi, ka šī viena nedēļa 3x3, pavadīta latviskā vidē, visām paaudzēm kopā, ir ideāls veids, kā palīdzēt, lai saglabātu latvietību. Kopš 3x3 kustībā visi darbi tiek veikti bez finansiālas atbildības, galvenais atbalsts, ko mums tiešām vajag, ir ceļa nauda lektoriem, no vienas zemes braucot uz otru. It sevišķi nepieciešami ir Latvijas lektori ārzemēs. Nesmu īpaši optimistiska par šīs vasaras konferenci 1. jūlijā, bet cerība ir laba lieta, vai ne? Kaut jel būtu mazāk runas par pētījumiem, kas it kā jāveic, lai zinātu, kā palīdzēt tautiešiem ārzemēs nezaudēt saikni ar Latviju, un vairāk uzklausišanas un izpratnes par to, ko esam jau veiksmīgi darījuši 33 gadus.

Kā mainījusies 3x3 „publika” - dalībnieki un vadītāji šo gadu laikā?

3x3 dalībnieki un darbinieki ir mainījušies tik daudz, cik vecāko paaudzi lēnām nomaina jaunākas, bet citādi, vismaz man liekas, ievērojami pārmaiņu nav. Ļoti priecē tas, ka Latvijā ievirzes un nometnes sāk vadīt līdzšinējo vadītāju pieaugušie bērni, kuŗu 3x3 gaitas sākās bērnībā. Arī ārzemēs 3x3 jau labu laiku nevada mana paaudze.

Vai tu kal nākotnes plānus? Kādus?

Speciālus nākotnes plānus īpaši nekaļu, galvenokārt ceru, ka viss ies uz priekšu kā līdz šim, ka 3x3 spēš arī turpmāk ieinteresēt cilvēkus no visām vecuma grupām, jo tad, ja mums nenāk jauni klāt, necik ilgi pastāvēt mēs nevarēsim. Ceru, ka 3x3 arī turpmāk vitāli darbosies visās zemēs. Latvijā dalībnieku netrūkst, un ļoti iepriecina tas, ka Īrijā, kur šogad notiks otrā nometne, dalībnieku skaits ir turpat divkā-

Līga Ruperte: *“Ko mums darīt, lai latviskums un nacionālā pašapziņa ņemtos spēkā? Bez šaubām, daudz ko, kas to visu var izdomāt. Bet apzināti izvēlēties latvietību par vienu no savām pamata vērtībām un to savā dzīvē aktīvi kopt, - tas liekas labs sākuma punkts”*

šojies. ASV, Austrālijā un Anglijā dalībnieku skaits ir samērā stabils, vienmēr prieks par jaunajām ģimenēm un grības, ka to būtu vēl vairāk.

Pastāsti, lūdzu, par saviem visvairāk iepriecinošiem mirkliem šai darbā! Un arī par sarūgtinājumiem, ja tādi bijuši!

Mana pieredze 3x3 ir bijusi tik pozitīva, esmu guvusi tik daudz

gandarījuma, daudz mācījusies, satikusi daudz lielisku cilvēku, ir izveidojušās daudzas 3x3 draudzības, ka grūti sazimēt, kas būtu visvairāk iepriecinošais. Protams, tas, ka izdevās iedzīvināt mūsu ieceri par 3x3 un sekmīgi novadīt pirmo nometni Gaņzerā 1981. gadā, mums abiem ar vīru bija milzīgs prieks un gandarījums. Pirmā 3x3 nometne

Latvijā 1990. gadā bija nepārspējama, kaut kas tāds, par ko mēs pirmajā 3x3 Gaņzerā tikai fantazējām - sak, tagad šeit viss labi iesācies, vienīgais, ko vēl varētu vēlēties, - ja nu to pašu varētu Latvijā, taču nekad nedomājām, ka tas reāli varētu notikt. Un tomēr! Arī grāmatas „3x3 ārpus Latvijas, 1981. - 2011.” iznākšana 2013. gadā sagādāja daudz prieka un gandarījuma. Galvenokārt tāpēc, ka tur melns uz balta redzams, kāds milzīgs skaits latviešu ir nākuši kopā, strādājuši, devuši savu laiku, talantus, enerģiju un līdzekļus, lai par visiem kopā radītu šo mūsu mīļo 3x3, gadu pēc gada, pēc gada... Tas man palīdz apzināties, konkrēti saskatīt, ka mums šeit ir kaut kas tiešām vērtīgs. Ka, brīnumu brīnums, - iznāca, kā gribējās, un vēl tūkstoškārt labāk un krāšņāk. Ko gan vairāk var gribēt? Zinu gan - ko, - kaut varētu tādu pašu grāmatu dabūt gatavu par Latvijas nometnēm... Sarūgtinājumu man nav.

Kas mums ikvienam tavuprāt būtu jā dara, lai latviskums un nacionālā pašapziņa neietu mazumā, bet gan ņemtos spēkā?

Ko mums darīt, lai latviskums un nacionālā pašapziņa ņemtos spēkā? Bez šaubām, daudz ko, kas to visu var izdomāt. Bet apzināti izvēlēties latvietību par vienu no savām pamata vērtībām un to savā dzīvē aktīvi kopt, - tas liekas labs sākuma punkts. Ikdienas dzīvē ieviest kaut daļu no tā, ko darām 3x3! Un, protams, izmantot katru izdevību kopā ar ģimeni un draugiem piedalīties kādā 3x3 nometnē, vienalga, kuŗā pasaules malā.

Ar Līgu Rupertu sarunājās
Līgita Kovtuna

(Turpinājums 8. lpp.)

Strēlnieki un leģionāri

Kaŗā uzvarēja Sabiedrotie, tādā arī krievi, un uzvarētājus, kā zināms, nesoda, un tagad tikai no mums pašiem ir atkarīgas, ko un kā par mums domā Pasaule. No mums pašiem? No rakstniekiem, no žurnālistiem, no politiķiem, diplomātiem.

Vai mums, padsmītniekiem, toreiz bija kāda saprašana par fašismu, par nacismu, par holokaustu? Pat vecākajām paaudzēm tā bija tumša lieta. Pat paši vācieši gauŗām maz zināja par fašistu koncentrācijas nometņu šausmām. Par komūnismu, par to gan mums saprašana radās jau pirmajos padomju okupācijas mēnešos. Sākumā bija smieklīgi, nīrgāšanās, tad bailes un pēc tam arī ienaidi. Bailes vienmēr rada ienaidu. Bija baumas, pretpadomju anekdoti, dziesmas, aresti, cilvēku pazušana un tad 1941. gada 14. jūnijs! Nebija pretošanās? Vai par pretošanos okupācijai jāuzskata tikai pretošanās ar ieročiem rokās?

Kāda zināšana, kāda saprašana par visu toreiz notiekošo un draudošo ir šodienas paaudzēm, pat tādiem intelektuāļiem kā Kārlis Streips? Bet varbūt tā ir izdevīgāk? Eiropa mūs nesapratīs! Laikam pārāk dziļi komūnisma inde ir iesūkusies Latvijā un

arī visas Eiropas cilvēku smadzenēs. Tagad par tiem laikiem var gudri spriedelēt, spriest tiesu gan par vecajiem latviešu strēlniekiem, par Brīvības cīņām, par Kārlī Ulmani un arī par leģionāriem, it kā nebūtu ne krievu okupācijas, ne Baigā gada, ne nošauto, ne deportēto. Es gribētu redzēt, ko toreizējā situācijā darītu tie, kas tagad nosoda latviešu leģionārus par kaŗošanu vācu pusē? Bet galvenais visā šajā „gudrajā” prātošanā ir šodienas latvietim raksturīgais: „...no vienas puses, it kā būtu tā, bet, no otras puses, laikam tomēr šitā...”. Neko no tā, kas toreiz notika ar Latviju un latviešiem, nevar mērot ar šodienas mērauklu. Turklāt - kas ir tiesneši? Aizmirsta ir vecā taisnība: netiesā, ja pats neesi bijis līdzīgā situācijā. Bija taču gan lasīts, gan dzirdēts par latviešu kaŗavīriem pagājušajos kaŗos, un bija taču jaunība, kad cilvēks ir pārliecināts par savu nemirstību.

Es labi atceros tos laikus. Ja nebūtu aizvests uz Sibīriju, es būtu leģionā. Ne ar pārāk lielu sajūsmu būtu ģērbis mugurā vācu mundieri, bet kaŗojis būtu. Būtu kaŗojis vācu pusē, lai gan tie nekad nav bijuši mūsu draugi. Būtu kaŗojis Baigā gada dēļ, mūsu

valsts sagrāves dēļ, arestēto, izsūtīto dēļ. Atriebība nav nekas labs, un ne vienmēr tā ir attaisnojama, tomēr tā ir cilvēka dabiska reakcija. (Tikai vecumdienās atbēbība robeŗojas ar schizofreniju. Bet jaunībā, kad cilvēku galvenokārt vada emocijas, bet ne prāts?)

Kaŗot man nenācās. Es biju starp tiem, kuŗi kā jēri uz kaušanu tika sadzīti lopu vagonos un aizvesti uz Sibīriju. Mani draugi, līdzaudzi, klases biedri gandrīz visi kaŗoja latviešu leģionā, vācu armijā, un gods viņiem un slava! Es varu tikai noŗēlot, ka neesmu bijis leģionā.

Šodien par tiem laikiem tiek gudri prātošs. Bet ko darītu tas pats Kārlis Streips? Šim talantīgajam žurnālistam un visai pārējai svārstīgajai latviešu tautas daļai vajadzētu īsti iepazīt tos laikus, uzklaustīt to laiku aculieciniekus un dalībniekus, bet nerunāt par notikumiem, par kuŗiem viņi ir dzirdējuši vai lasījuši gadu desmitiem padomju laiku vēstures kroŗojumos.

1948. gadā un 1949. gada sākumā, īsajā laika sprīdī starp diviem arestiem, es neatceros, ka maniem līdzaudziem un citiem bijušajiem leģionāriem (kuŗiem laimējās palikt dzīviem un jau

būt brīvībā) būtu bijusi kāda noŗēla, vainas apziņa par kaŗošanu vācu pusē. Bet pagāja gadi, pagāja jaunība, zuda visas cerības uz palīdzību no Rietumiem, un vienam otram sāka likties, ka ir izdevīgāk būt likteņa upurim, bet ne varonim.

Ne leģionāri, ne pārējā latviešu tauta nedrīkst pieļaut, ka latviešu leģionāri Latvijas vēsturē ieiet kā likteņa ķīlnieki, bet ne kā latviešu kaŗavīri, kas cīnījās par savu dzimteni. Svešas valsts mundieri? Bet vai toreiz bija izvēle? Tie, kas bija spējīgi organizēt un vadīt Latvijas armiju, jau gulēja Vjatlaga un Usoļlaga purvos, Taimiras ezeros un klinšņu aizās, Kazachstānas stepēs.

Alternatīva leģionam bija meŗs un nāve no čekista lodes. Labākā gadījumā krievu armija. Vai krievs labāks par vācieti, komūnisms labāks par nacismu? Šodienas interpretācijā - varbūt labāks, bet toreiz? Ja visa latviešu tauta visus okupācijas gadus lielākā vai mazākā mēŗā nebūtu saistīta ar latviešu leģionāriem, ar atmiņām par viņiem, ar cīņu pret krieviem, vai tad šodien būtu Latvijas valsts?

2007. gada 12. jūnijā ASV galvaspilsētā Vašingtonā ASV Prezidents atklāja pieminekli 100 mil-

joniem komūnisma upuru un arī tiem, kas cīnījies pret komūnismu. Un latviešu leģionāri taču bija vienīgā organizētā latviešu daļa, kas cīnījās pret komūnismu ar ieročiem rokās. ASV to saprot. Saprata jau tad, kad no bijušajiem latviešu leģionāriem organizēja amerikāņu armijas daļas, kas piedalījās vācu kaŗa noziedznieku apsargāšanā Nirnbergā. Arī trīs mani skolasbiedri.

Kad beidzot latvieši un pārējie Latvijai loŗālie pilsoņi būs saimnieki savā zemē? Kad viņiem pietiks saprašanas un drosmes nosaukt visu īstajos vārdos? Kad viņi beidzot sapratīs, ka ne tikai lielai, bet arī mazai tautai jābūt pārliecinātai, ka pareizs un apsvēcināms ir viss, kas darīts tautas un valsts neatkarības labā. (Runa nav par svešas teritorijas iekāŗošanu un citas tautas verdzināšanu, ko ir nosodījis pat Kārlis Marks.)

Bija taču krievu okupācija, un katra pilsoņa pienākums bija pret to cīnīties. Vai ar to vien nepietiek leģionāru attaisnošanai visas Pasaules acīs?

Katrai tautai ir sava vēsture un savi varoņi.

I. Knaģis,
TZO kavalieris

Pēteris Pētersons 90 gadu atcerē

Piektdienas - 24. maija vakarā Rīgas Latviešu biedrības (RLB) nama Zelta zāle bija piepildīta līdz pēdējai iespējai. Kupla galvaspilsētas kultūras darbinieku saime bija pulcējusies, lai atmiņās atsauktu režisoru un drāmatīķi Pēteri Pētersonu un ar savu klātieni godinātu viņa 90 gadu piemiņu. Sarīkojumam, ko bija noorganizējusi RLB Teātra komisija sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmiju, bija dots nosaukums „Sarunas biedrības namā ar klātneesošo Pētersona kungu” – pēc asociācijas ar jubilāra pirms gadiem Jaunatnes teātri iestudēto vācu autora P. Haksalu lugu „Sarunas Šteinu namā par klātneesošo Gētes kungu”.

Uz balta fona, ko rotāja tik daļrunīgie iniciāļi P. P., jubilāra godavietā – paaugstinājums ar masīvu krēslu un galdiņu, ko rotā īpatnējas formas galdā lampa, kas atgādina petrolejas gaismekli, līdzās ekrāns, uz tā vakara gaitā varējām sekot zīmīgiem epizodiem, ko Pētersona dzīves laikā daudz gadu garumā videolentē iemūžinājusi Televīzijas režisore Mārīte Balode. Skatītāju rindu priekšā vairāki apaļi galdiņi, pie tiem vietas ieņēmuši paredzētās sarunas dalībnieki – dažādu teātru aktieri, RLB runasvīri un Pēteris Pētersona meita Kārīna ar dzīvesbiedru, bērniem un māsiņu Ilzi Jurkāni. Sarīkojuma vadības groži bija Kultūras akadēmijas rektora Jāņa Siliņa rokās.

Foto: Teātra muzeja arhīva

Izrādes „Motocikls” mēģinājumā. P. Pētersons (1. no labās) ar aktieriem Maiju Deķi, Lilitu Ozoliņu un Pēteri Liepiņu

pasaulē kultūras cilvēka vēriens. Pēteris Pētersons tulkoja, strādāja gan Rakstnieku, gan Teātra darbinieku savienībā, vadīja Starptautiskā teātra institūta Latvijas nodaļu, Franču aliansi, bet pēdējos mūža gadus veltīja atgūtās neatkarības laikos atjaunotās Rīgas Latviešu biedrības darbības atdzīvināšanai.

Šis un vēl citas Pēteris Pētersona darbības jomas sarīkojuma gaitā raksturoja runātāji. Runča meita Kārīna Pētersona spilgti un tālāini uzbūra atmosfāru ģimenē, kuŗā bērni allaŗ bijuŗi iesaistīti vecāku spraigajā garīgajā dzīvē un radoŗā darba atmosfāirā. Savukārt Ilze

kur, sajūtot publikas aizmāru elpu, aktieri Pētersona vadībā jutuŗies kā ļoti svarīgas, atbildīgas sazvērestības dalībnieki. Raidīt zālē Āķa dzejas rindas un iedzīvināt Āķa apdzejotās Rīgas atmosfāru – tas 1971. gadā iestudētā izrādē bija pārgalvīgs izaicinājums.

Pie klavierēm bija piesēdies Andrejs Laukmanis un klusināti sāka spēlēt populāro dziesmu „Liepas satumst, lapās aplkust vēji”. Pēc mirkļa jau dziedāja visa zāle...

Aktrise Lolita Cauka stāstīja savu vecāku piedzīvotu epizodu: pēķaŗa gados kādā Pierīgas pagastā pēc pašdarbības aktieru veiksmīgi nospēlētās izrādes tās režisors, jaunais Pētersons saņēmis atbildīga partijas darbinieka atļāuju dziedāt latvieŗu dziesmas. Stāvot zem Staļina portreta, Pētersons rāvis vaļā „Dievs, svēti Latviju!”. Savukārt Ausma Kantāne runāja par Pētersonu kā par savu skatuves gaitu nozīmīgāko režisoru, ar kuŗu arvien varējusi saprasties no pusvārda. Bet dzejnieks Jānis Peters stāstīja par savulaik Dubultu Rakstnieku jaunrades namā piedzīvoto pagodinājumu, kad Runcis viņam un vēl tikai trim kollegām lasījis priekŗā topoŗas lugas fragmentu.

Atmiņu stāstos atdzīvojās ņis neparasti raŗīgās un neiedomājami enerŗiskās personības portrets. Gandrīz vai katram, kas Pētersonu pazinis, būtu kas stāstāms par piedzīvojumiem un kopīgi veiktajiem darbiem. Paŗās sarīkojuma beigās Viktors Hausmanis atsaucā atmiņā kopīgi pavadīto Pēteris Pētersona pēdējo vakaru, pēc kuŗa tumŗā oktobra nakti, dodoties mājup no sarīkojuma Jelgavā, Runcis kopā ar dzīvesbiedri Eleonoru iebrauca Mūŗībā.

Glūŗi vispārinātu, poētisku beigu akordu vakara sarunām pieŗķāra Raimonda Paula dziesma ar Pēteris Pētrsona tekstu „Kurzemes meŗs”, ko spilgti tālainā videoklipā iedzīdājis Latvijas Radio koris un solisti. ņi dziesma – himna tautas spītam, izturībai un uzticībai – savulaik skanēja izrādē „Tikai mūŗikants” Nacionālajā teātri.

Cilvēki, kā zināms, dzīvo tik ilgī, cik viņus kāds atceras. ņai jubilejas vakarā pārliecinājāmie, ka Pēteris Pētersons aiz sevis atstājis ne tikai daudz lielu, nozīmīgu darbu, bet arī daudz gaiŗu un spilgtu atmiņu. Tātad viņŗ joproŗām ir dzīvs.

Gundega Saulīte

Iestudējot lugu „Mirdzoŗais un tumŗi zilais”. Pēteris Pētersons kopā ar Ausmu Kantāni un Hariju Liepiņu

Pēteris Pētersons (1922-1998), ievērojamā drāmatīķa Jūlija Pētersona dēls, Latvijas kultūrā un sabiedriskajā dzīvē atstājis nozīmīgas pēdas. Skatuves aicinājums jubilāram, ko mājinieki, kollegas un pat sveŗi cilvēki sauca vienkārŗi par Runci, bijis jau ņupulī ielikts. Viņŗ savulaik pats spēlējis uz skatuves, mācījies aktiera mākslas noslēpumus, vēlāk režiju, rakstījis gan recenzijas par izrādēm, gan teorētiskus apcerējumus un lugas. Pētersons iestudējis daudz izraŗu, taču visnozīmīgākā ir oriŗinālas dzejas teātra formas aizsākŗana – ar I. Ziedoŗa „Motocikla” skatuves variantu, kam sekoja A. Āķam veltīta dzejas izrāde „Spēlē, Spēlmani!” un vēl citi darbi. ņie iestudējumi atstāja ļoti dziļu iespaidu uz 1960. un 1970. gadu jauno paaudzi. Arī daļa Pētersona oriŗināllugu tiecās turpināt ņo dzejas teātra līniju, jo bija sarakstītas saistītā valodā un tās režisēja pats autors.

Taču ne jau tikai teātra mākslā izpaudās Runča versmainais talants, milzīgās darbaspējas un

Jurkāne, jubilāra vecākās māsas Annas meita, atminējaŗ mātes stāstus par Jūlija Pētersona bērnu dzīvi un sabiedrību, kas veidojusi abu – kā brāļa, tā māsas – personību. Vecvecāku ģimenes situāciju un būtību I. Jurkāne raksturoja lakoniski un precīzi: „Viņi bija patrioti. Bet nebija ne nacionālisti, ne miētpilsoņi.” Turpinot apceri par Runča un Annas bērniņu, uz ekrāna atdzīvojās dokumentāli kadri, kur neilgi pirms septiņdesmit gadu jubilejas brālis un māsa Jūrmalā, Bulduros, staigā pa savas bērniības takām, Pētersons rāda logu, aiz kuŗa bijusi istaba, kur viņŗ nācis pasaulē...

Sarunas ritēja raiti un sirsnīgi, tās kuplīnāja arī Kultūras akadēmijas studenti, topoŗie aktieri: Agnese Kostigova un Raimonds Celms dziedāja dziesmas no Pētersona izrādēm. Palaikam zāle noŗalca smieklos, kad tika citēts kāds Runča aforisms. Aktrise Anta Krūmiņa no kādreizējā Jaunatnes teātra apliecināja, cik neizsakāmi dārgs ikkatram dalībniekam bijis darbs izrādē „Spēlē, Spēlmani!”

LATVIEŗU NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU KALENDĀRS 2013

JŪNIJS

1. jūnijs – Latvijas pašvaldību vēlēŗanas. Vairāŗ www.cvk.lv
4. jūnijs – 15. jūnijs – Rīgas Operas festivāls. Vairāŗ www.lno.lv
21. jūnijs – 22. jūnijs – Pasaules latvieŗu amatnieku saiets Valmierā. Vairāŗ www.macibucentrs.lv
21. jūnijs – 15. jūlijs – Cēsu Mākslas festivāls. Vairāŗ www.cesufestivals.lv
27. jūnijs – 11. jūlijs – „Hello, Latvia!/ Sveika, dzimtene!” – divvalodu ceļojums pieauguŗājiem, ģimenēm. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējos Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.
27. jūnijs – 11. jūlijs – „Heritage Latvia” – angļu valodas ceļojums jaunieŗiem. Jaunieŗi (13-15 g.v.) iepazīŗies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jaunieŗiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma līdzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alausa.org
30. jūnijs – 7. jūlijs – XXV Vispārējie latvieŗu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā:
 29. jūnijā 11.00 koŗu koŗi LU aulā un Rīgas Latvieŗu biedrībā
 30. jūnijā 18.00 Dziesmu svētku atklāŗana un virsdiriģentu/ virsdiriģentāŗu godināŗana Dziesmu svētku parkā
 2. jūlijā 19.00 J. Vītola 150 gadu jubilejai veltīts koncerts LU aulā
 3. jūlijā 19.00 Vokāli simfoniskās mūŗikas koncerts Arēnā Rīga
 - 19.00 Pūtēju orķestŗu koncerts Lielajā ģildē
 4. jūlijā 18.00 Kokļu ansambļu koncerts Izstāŗu centrā Ķīpsalā, zālē nr.2
 5. jūlijā 14.00 Deju lieluzvedums, 1. koncerts Daugavas stadionā
 - 22.00 Deju lieluzvedums, 2. koncerts Daugavas stadionā
 6. jūlijā 12.00 Deju lieluzvedums, 3. koncerts Daugavas stadionā
 - 17.00 Diŗkoncerts Doma laukumā
 - 22.00 Deju lieluzvedums, 4. koncerts Daugavas stadionā
 7. jūlijā 10.00 Gājiens
 - 19.00 Nobeiguma koncerts „Līgo” Meŗaparka estrādē
 - 23.00 – 4.00 Sadziedāŗšanās nakts
30. jūnijs – Pasaules latvieŗu saiets Rīgā, Rīgas Latvieŗu biedrības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00. Vairāŗ girtszeidenbergs@comcast.net

JŪLIJS

1. jūlijs – Konference „Latvieŗi pasaulē – piederīgi Latvijai II”. Vairāŗ www.km.gov.lv
 1. jūlijs – Latvijas Okupācijas mūŗeja 20. gadadienas svinības, Latvieŗu strēlnieku laukumā 1, no plkst. 16. Laiŗni aicināti visi mūŗeja atbalstītāji! Vairāŗ: pr.okupacijasmuzejs@omf.lv
 2. jūlijs – 4. jūlijs – Pasaules latvieŗu ekonomikas un inovācijas forums Rīgā. Vairāŗ www.ieguldilatvija.lv
 7. jūlijs – 14. jūlijs – 3x3 nometne Neretā, Latvijā
 10. – 13. jūlijs Senās mūŗikas festivāls 2013 Rīgā un Rundālē – www.smf.lv
 15. – 21. jūlijs Vecpiebalgā saieŗana slātavieŗu garā „Vecpiebalga atveŗ durvis” – www.vecpiebalga.lv
 21. jūlijs – 28. jūlijs – 3x3 nometne Alsungā, Latvijā
 21. jūlijs – 28. jūlijs – 3x3 nometne Anglijā
- Vairāŗ par nometnēm www.3x3.lv

AUGUSTS

3. augusts – 4. augusts – Siguldas Operas svētki
11. augusts – 18. augusts – Nedēļas nogales skolu skolotāŗu kursi Īrijā. Riko LNPL, ĪLNP
11. augusts – 18. augusts – 3x3 nometne Īrijā
11. augusts – 18. augusts – 3x3 nometne Gaŗezerā, ASV.
18. augusts – 25. augusts – 3x3 nometne Katsķīļos. Vairāŗ par nometnēm www.3x3.lv

SEPTEMBRIS

18. septembris – 20. septembris – Latvijas māsu un vecmāŗu 3. kongress Rīgā.
19. septembris – 21. septembris – Latvieŗu ārstu 7. kongress Rīgā. Vairāŗ www.arstubiedriba.lv
27. septembris – 29. septembris – Austrālijas latvieŗu skolotāŗu konference Dzintari, pie Adelāides, Austrālijā.

VEIDOSIM ņO KALENDĀRU KOPĀ!

Ja vēlaties, lai par jūsu rikoto notikumu uzzinātu aviŗu *Laiks* un *Brīvā Latvija* lasītāji un abu mājaslapu apmeklētāji, lūdzu, sūtiet informāciju uz Rīgas redakciju: redakcija@laiks.us, redakcija@brivalatvija.lv, fakss: +371 67326784, tālr.: +371 67326761

Virziens ir noteikts, mērķi iezīmēti

LĀZAs APKĀRTRAKSTS Nr.162

Beidzot veselības aprūpe Latvijā ir ieņēmusi noteiktu virzienu, jo mērķtiecīga bijusi Veselības ministrijas rīcība veselības ministres Dr. Ingridas Circenes vadībā. Visus šos gadus tālāk par runāšanu nekas radošs netika darīts, jo trūka valdības un Saeimas saprotoša un izprotoša atbalsta. Tikai pēc pēdējiem notikumiem veselības aprūpē udeņi ir tā kā vairāk sakustējušies. Un rezultāti būs, ja vien nopietni to vēlēsimies. Visus šos gadus LĀZA nav stāvējusi malā un ir atbalstījusi pozitīvus risinājumus, kā uzlabot veselības aprūpi Latvijā. Savstarpēji kontakti un informācijas apmaiņa vienmēr ir uzsvērti, veidoti un uzturēti. Un tas notiek vēl joprojām.

2012. gadā LĀZA atskatījās uz 65 gadu darbību - 7. jūlijā Milvokos Dziesmu svētku laikā un 14. decembrī Rīgā. (LĀZA dibināta 1949. gada 7. decembrī Eslingenā, Vācijā.) Mēs esam nogājuši garu ceļu gabalu, bet nejutamies noguruši. Gluži pretēji. Mēs esam guvuši pieredzi un izdevību ar jaunu sparū dzīlāk ieskatīties pašreizējā situācijā medicīnā Latvijā un to izprast. Un visu to liksim lietā, jo atkal visi tiksimsies 7. Latvijas Ārstu kongresā Rīgā šogad no 19. līdz 21. septembrim.

Starplaikā ir iznācis LĀZAs Apkārtraksts Nr. 162 (redaktore Dr. med. Maija Pozemkovska). Apkārtraksts nosūtīts visiem mūsu apzinātajiem latviešu ārstiem un zobārstiem ārzemēs. Ja kāds kollega to vēl nebūtu saņēmis, ziņojiet: 2330 Innsbruck Parkway, Minneapolis, inn.

55421-2068, USA, to izsūtīsim.

Ievadrakstā LĀZAs valdes priekšsēdis Dr. Jānis J. Dimants Jr. uzsvē, ka „mēs esam uz pareizā ceļa”, ka arī uz priekšu ir jāizmanto mums dotās izdevības uzstāties un darboties visos forumos. Viņš lūdz kolēģus, kā arī pārējos tautiešus ārzemēs un Latvijā atbalstīt viņu ceļu uz Eiropas Parlamentu 2014. gadā, jo pēdējos piecus gadus Latvijas veselības aprūpes jautājums Eiropas Parlamentā nemaz nav skatīts, jo trūka ārsta - deputāta no Latvijas, kurš par to rūpētos.

Visus rakstus angļiski koncepta veidā profesionāli tulkojis žurnālists Kārlis Streips Latvijā. Dr. Ēriks Niedritis sīki apraksta „LĀZAs 65 gadu jubilejas pusdienas Milvoko”. Uzrādīti ienākušie ziedojumi 2012. gadā LĀZai, Latvijas Medicīnas fondam (LMF) un Prof. I. Lazovska fondam.

Informātīvo materiālu „Demografija un dzimstība Latvijā, valstiskais skatījums” sniedz demografs Ilmārs Mežs un veselības ministre Dr. I. Circene un preses sekretāre Aija Bukova Žideļuna. Apaļā galda diskusija jau sesto reizi pēc kārtas notika laikraksta *Laiks* redakcijas izkārtotumā Benjamiņu nama viesnīcā. Sanāksmē piedalījās Dr. I. Circene, Saeimas deputāts Imants Parādnieks (NA), I. Mežs un citi, kam rūp mūsu tautas dzīvais spēks.

Dr. Bertrams Zariņš ziņo par jaunu Latvijas medicīnas fondu, norādot uz filantropa *Norman Knight* lielo atsaucību un atbalstu kā uz priekšzīmi mums visiem.

Infomācija par vairākām stipendijām. Mums ir Ojāra Veides stipendiju fonds, Brāļu Zariņu studiju ceļojumu stipendijas, Prof. I. Lazovska Medicīnas fonda stipendijas.

Māras Libekas intervija ar Dr. J. Dimantu Jr. „Lai pulveris vienmēr būtu sauss”, kas iepriekš publicēta *Latvijas Avīzē* 2013. gada 11. janvāra numurā, Apkārtrakstā sniegta pilnā apjomā, paveicot vispārēju ieskatu medicīnā, sevišķi attiecībā uz Latviju un minot atzinumus, kā baudīt veselīgu un ražīgu dzīvi.

Pagājušā gada beigās tika izdota LĀZAs 65 gadu darbības atceres pamarka, loksnē 36 markas. Kopā ar Apkārtrakstu to izsūtījām visiem kolēģiem. Pastmarkas ieteicam limēt uz visām aploksnēm! Rakstā „Amerikānis dāvanu atved no Zviedrijas” ir aprakstīts Dr. Aivara Slučā dāvinājums - Mercedes mikroautobuss Kokneses novada Bebru internātskolai.

Sīki informatīvā rakstā Dr. I. Circene uzsvē, ka Latvijas medicīnas uzlabošanā „galvenie atslēgvārdi ir kvalitāte un pieejamība”.

Dr. Uģis Gruntmanis rakstā „Par patiesi vienlīdzīgu izglītību Latvijā” saka: „Uz ārzemēm tūkstošiem aizbraukuši studēt, jo tiecas pēc labākas kvalitātes un cilvēcīgākas attieksmes. Ko darīt?” Šis raksts publicēts žurnālā *IR Latvijā*.

Dr. Ingvars Rasa aprakstā „Panākumi un izaicinājumi Latvijas Diabēta asociācijas 20 gados” atzīst, ka „izaicinājumi ir aktuāli, jo cukurslimnieku skaits

Latvijā ar katru gadu palielinās”.

Garākā rakstā Dr. med. M. Pozemkovska stāsta par medicīnisko palīdzību Sibīrijā, ko viņa un viņas māsa Linda piedzīvojušas savā ceļojumā pa Sibīriju, māsai ārstējot laužto kāju un pavadot četras dienas vietējā slimnīcā.

Prof. Arnis Viksna ieskatās Latvijas medicīnas vēsturē un stāsta par dakteri Veigandu un viņa kolekciju. Tiek sveikti mūsu jubilāri: Dr. Viktors Straubs - 95 gadu jubilejā un „jauneklis” Dr. Kaspars Tūters - 75 gadu dzimundienā.

Par prof. Jāni Priedkalu sarakstīta grāmata „Izcilības spēks”, kurā atspoguļota profesora darbība un dzīve, sakopot viņa raksti un runas. 2012. gadā iznāca arī Dr. V. Strauba trešā memuārgrāmata „Neziņas gadi”, bet šogad iznāks ceturta - „Latviešu ārsta dzīve Amerikā” - par notikumiem no 1952. gada līdz aiziešanai pensijā 1993. gadā. Grāmata tiks izdota ar LĀZAs atbalstu

un būs dāvana nozīmīgajā jubilejā. Astrīda Jansone, aktīvā sabiedriskā darbiniece, rakstniece un dramaturģe, atbalsta mūsu centienus ar atbalsta vēstuli grāmatai.

Ar cieņu pieminam Dieva mierā aizgājušos kolēģus rubrikā IN MEMORIAM. LĀZA atvadās no „Prērijas ārsta” Dr. Pauļa Dzintara, kas aizgāja mūžībā š. g. 27. martā *Rapid City, SD*. Šo vēsti nepaspējām ievietot Apkārtrakstā, jo tas jau bija iespiests un ceļā no Latvijas uz ASV. Lai Dr. Paulim Dzintaram vieglas trimdas smiltis!

Pēdējās lapās, kā vienmēr, ir ievietotas biedru e-pasta adreses un LĀZAs valdes sastāvs ar adresēm.

Neaizmirsīsim cits citu un aicināsim arī mūsu kolēģus Austrālijā pievienoties mūsu pulkam! Uz redzēšanos 7. Latvijas ārstu kongresā Rīgā no 19. līdz 21. septembrim.

Jānis J. Dimants Jr., M.D.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Balvu pilsētas Kultūras un atpūtas centra deju kopa „Nebēda” (vadītājs A. Veismanis) bija vienīgie dejojāji no Latvijas, kurī piedalījās II Latvijas kultūras dienās Dublinā, Īrijā. Kopa uzstājās ar choreogrāfisku uzvedumu no Latvijas XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku repertuāra un ar Latgalei raksturīgām dejām. Dejojāji sadraudzējās ar Dublīnas deju kopu „Karbunkulis” (vadītāja Solveiga Slaidiņa). Braucienam finansiāli atbalstīja Valsts Kultūrkapitāla fonds un Balvu novada pašvaldība.

Daugavpili notika II Latvijas -Baltkrievijas sadraudzības pilsētu forums, kurā tika apspriestas abu valstu sadarbības perspektīvas un realizējamie projekti. Piedalījās pārstāvji no abu pušu 40 pašvaldībām un Baltkrievijas vēstnieks Latvijā Aleksandrs Gerasimenko. No Baltkrievijas pa Latvijas dzelzceļu tiek pārvadāts 56% kravu. Latvijai ir izveidoti 245 kopuzņēmumi ar Baltkrievijas partneriem. Ar šo uzņēmumu produkciju varēja iepazīties izstādē foruma laikā.

Zilupes novada zemnieku saimniecības „Akmeņlauki” saimnieki uzdāvināja četrus zirgus Latvijas Jātņnieku federācijai (LJF). Tagad šo rumaku mājvieta būs Rīgas sporta centrā „Kleisti”, kur tie kopā ar citiem zirgiem tiks izmantoti mācību un sporta grupu treniņos.

Šķilbēnu pagastā piedzīvots nebijis notikums - Latvijas Petroglifū centra ekspedīcija uz 2013. gada ģeoloģisko objektu - Stiglavas gravu. Tur tika uzņemti arī dižakmens, kas ir 5,10 metrus garš, 2,30 m augsts un 3,80 m plats.

Latvijas Bērnu fonds (LBF) šovasar rīkos 15 vasaras nometnes bērniem ar īpašām vajadzībām, no daudz bērnu, maznodrošinātām, aizbildņiem un audžu ģimenēm. LBF ar ziedotāju un labdaru atbalstu šīs nometnes rīko kopš 1992.gada.

Daugavpili no 3. līdz 9. jūnijam notiks pilsētas svētki „Mana pils Daugavpils”, kas veltīti pilsētas 738. gadskārtai. Sv. Pēteru Romas katoļu baznīcā būs aizlūgums par pilsētu. Mārtiņa Lutera luterāņu baznīcai aprit 120 gadi. Visos pilsētas dzīvokļu mikrorajonos notiks koncerti, sporta sacensības un atrakcijas bērniem. Pēc tam visi vienosies kopīgā svētku gājienā. Vīrs Daugavas risināsies aviošovs, un vakarā būs svētku salūts. Uzstāsies Latvijā populārākā grupa „Prāta vētra”.

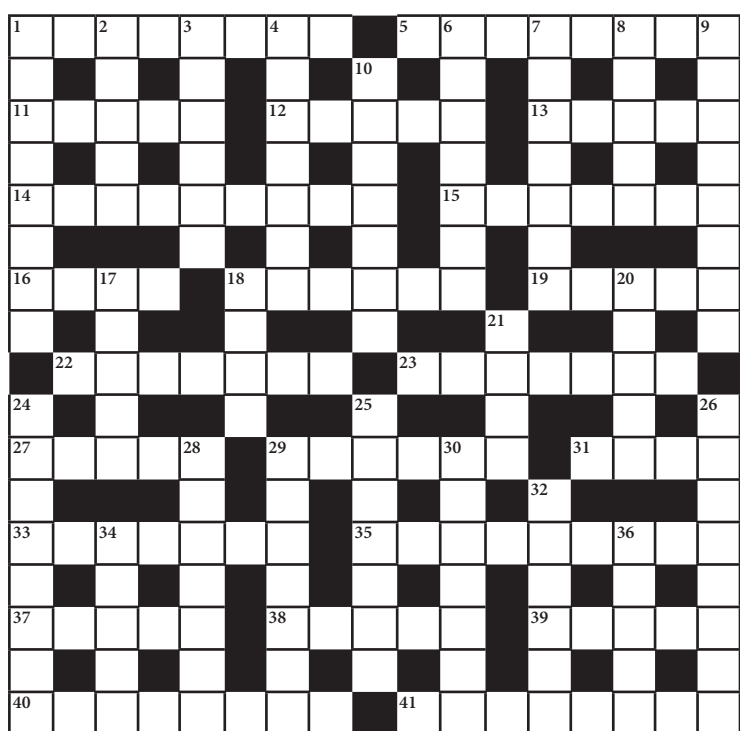
Vecgulbenes muižā no 24. līdz 29.jūnijam notiek Latvijas Talantu vasaras projekts „Satikšanās mūzikā” latviešu dziedātāja Marta Kristiana Kalniņa vadībā. Aicināti piedalīties dziedošie Latvijas bērni un jaunieši 6 - 21 gada vecumā. Vokālās un choreografijas nodarbībās profesionālu pedagogu vadībā iestudē koncertprogrammu, kas 29. jūnijā ieskandinās XXV Dziesmu svētkus. Goda viesis būs komponists Imants Kalniņš.

Jersikas pagastā notika tā 810. gadadienai veltīts sarīkojums „Staltu liepu un ceriņu rotāta, svētkus svin Jersika!” Indriķa chronikā Jersika pirmo reizi minēta 1203. gadā. Turienes pilskalns, kur veikti arheoloģiskie izrakumi, ir senatnes liecinieks. Pagasta vēsturi glabā Jersikas pamatskola (atvērta 1919.gadā).

Izziņas sagatavoja Valija Berkina

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis Jānis Reveliņš (ASV)

Līmeniski. 1. ALAs priekšsēde. 5. Iedomāts aplis ap debess ķermeni, kas atrodas vienādā attālumā no tā ziemeļu un dienvidu pola. 11. Slepūs vērot. 12. Kādreizējā Mezopotāmija. 13. Rotaslieta. 14. Etiopijas galvaspilsēta. 15. Bērnu infekcijas slimība. 16. Parociņš. 18. Jaunietes (*sar.*). 19. Romāna "Rūsa" autors. 22. Pazis-

tama latviešu laikraksta redaktore. 23. Latviešu mākslas kritiķis. 27. Doma, atziņa. 29. Lielbritānijas premjerministrs. 31. Pānest var, izskatīt nevar (*mikla*). 33. Bojājumi, nepilnības. 35. Dziedēties. 37. Smadzeņu atzarojumi, kas nosaka organisma darbību. 38. 7. Jūnija zēns. 39. Vēstītājs literārs sacerējums. 40.

Neatklājamas. 41. Palīdzēja darbā.

Stateniski. 1. Mūmificēt. 2. Otomaņi (*novec.*). 3. Paklausīgas. 4. Sēne. 6. Neatļauti zemniekam veicami muižas darbi. 7. Bīskaps, Rīgas dibinātājs. 8. Pūšamais mūzikas instruments. 9. Glītas. 10. Pasaulslavena latviešu dziedone. 17. Savīta tērauda stieplu tauva. 18. Virza (kam) virsū, lai aptvertu. 20. Upe Vācijā. 21. Personu apliecinātājs dokuments. 24. Latviešu dzejnieks (1933-2013). 25. Otrāds; aplams. 26. Uzrauga. 28. Tuvākā apkārtnē. 29. Latgāļu valdnieka Tāļvalža pils atrašanās vieta. 30. Ideoloģija, pēc kuņas cilvēku rases no dabas ir nelīdzvērtīgas. 32. Latviešu gleznotājs, figurālists (1900-1954). 34. Spēcīgi, skaļi (*mūz.*). 36. Atdarina.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 20) atrisinājums

Līmeniski. 5. Lielpanēlis. 6. Zilupe. 7. Antena, 10. Laist. 11. Simts. 13. Siltums. 16. Jautra. 17. Prauls. 18. Paukošana. 19. Liepna. 21. Laikam. 25. Skostas. 26. Tvert. 28. Skate. 29. Tarans. 30. Tecila. 31. Metaforisks.

Stateniski. 1. Aizlīt. 2. Slīperis. 3. Melnzeme. 4. Licejs. 6. Zaimot. 8. Atmiņa. 9. Mītoloģisks. 10. Legalizēt. 12. Smiltaine. 14. Lapas. 15. Spals. 20. Paņemt. 22. Iedaļa. 23. Šklādas. 24. Saknēns. 27. Tortes. 28. Slika.

PIESAKIES DARBAM UN ATGRIEZIES LATVIJĀ JAU TAGAD!

Nesen veiktā ārzemēs dzīvojošo Latvijas iedzīvotāju aptauja parādīja, ka 70% cilvēku būtu gatavi atgriezties dzimtenē, ja viņiem Latvijā tiktu piedāvāts darbs un visai ģimenei samaksāta avio biļete mājupceļam. Aptaugas organizētājs būvuzņēmējs Valdis Kalnozols ir gatavs piedāvāt emigrējušajiem tautiešiem trīs reālas darba vietas.

Jau tagad konkrētais piedāvājums ir izraisījis ļoti lielu plaša-

ziņas līdzekļu un sabiedrības interesi gan Latvijā, gan ārzemēs, jo cilvēku, kuŗi vēlētos izmantot šo piedāvājumu, netrūkst. Tieši tāpēc uzņēmējs izsludina konkursu uz 3 reālām vakancēm, aicinot pieteikties 2 ceļniekus/ces un 1 pavāru/i. Ja arī jūs vēlaties atgriezties Latvijā un konkrētie amati jums šķiet izsvēršanas vērti, nekavējieties un sūtiet savu CV un motivācijas vēstuli pēc šīs e-pasta adreses: kalnozols@kalnozols.eu

Straumēnu Jauktā koŗa KONCERTS

svētdien, 2013.g. 9. jūnijā, plkst. 15.00

Zviedru zālē, „Straumēnos”
Cathorpe Manor, Cathorpe, Leics. LE17 6DF
Ieeja £10, ieskaitot kafijas galdu

Apmeklēt laipni aicina
Straumēnu Jauktais koris

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

“Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība, kas tic uz mani,
tas dzīvos, kaut arī viņš mirtu.” (Jņ 11:25)

Ar dziļām skumjām pieminam
savu ilggadējo un uzticīgo draudzes locekli

VELTU NAMNIECI

Pateicamies par viņas uzticamo kalpošanu
Dāmu komitejas darbā un izsakām visdziļāko līdzjutību
viņas ģimenei un tuviniekiem šajā sēru laikā

Apvienotā Londonas latv. ev. lut un Miera draudze

Dieva mierā aizgājusi sabiedriskā darbiniece,
Daugavas vanadžu Oldhamas nodaļas vadītāja,
mīļa draudzene, Māmiņa un vecmāmiņa

ZENTA BIRZNIECE

Dzimusi Irlavas pagastā, Latvijā, 1923. gada 3. maijā,
mirusi Roytonā, Anglijā, 2013. gada 17. maijā

Saņem, labā Zemes māte,
mūsu sirmo māmuli.
Apsedz viņu mīļi, silti,
vieglām smilšu velēnām.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Laimonis Ceriņš Anglijā
un Andersonu ģimenes Latvijā

Mūžībā aizsaukts mūsu tēvs

VERNERS PAUZERS

* Liepājā 06.10.1921

† Freiburgā 17.05.2013

Andrea Daina Riedel-Pauzers un Iris Rita Müller

Šīs zemes gaitas beigusi nelokāmā valodniece

Dr. philol. RASMA GRĪSLE

Dzimusi Trikātas pagastā 1922. gada 19. janvārī,
mirusi Ogrē 2013. gada 23. maijā

Viņu ar cieņu piemin un par viņu sēro
Maija Sinka-Gobiņa un
Rīgas Latviešu biedrības Latviešu valodas
attīstības kopa

Es aiziešu tā lēni, klusi,
Kad saule ritā uzlēkusi...

Mūžībā aizgājusi

DZIDRA VECSEY, dzim. KRAUKLE

Dzimusi Liepājā, Latvijā, 1925. gada 29. janvārī,
mirusi Londonā, Anglijā, 2013. gada 15. maijā

Pateicības dievkalpojums 2013. gada 31. maijā plkst. 13
St. Mary of the Angels, Moorhouse Rd, London W2 5DJ

... un jauki bija ceļi,
Ko visi kopā gājām;
Liels spožums pārklājies
Pār dienām tām...
(N. Kalniņš)

Aizgājēju sirsniņā piemiņā paturēs
DVF Londonas nodaļas vanadzēs

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no

senākajām tipografijām Vidzemē.

Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila

tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus.

Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan

cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos vākos.

Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70

iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoli

klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta

„Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese:

Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs:

Zemītāna 2b-110a, Rīga, LV-1012, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”,
Cathorpe Manor, Cathorpe, Leics. LE17 6DF,
England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas
un Zviedrijas.

Pārstāvēniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem
GBP 120. Samaksu ar čekū, PO vai naudā (ierakstītā
sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi
sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā
par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši
Kr 1240.-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS
RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA
(Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm,
Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Admi-
nistrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanis@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro;
6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettis-
che Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159
Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,
konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem:
Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim,
tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens,
Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V.,
Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933,
e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro;
12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekū
uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem
USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi
maksā £3 par 10 mm augstu vienslejiņā platumā
aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x
7 cm) £45. Zviedrijā – 500 kr.
Komerciālie sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos
rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī
redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-
kācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS SPORTS SPORTS

Samoilovs un Šmēdiņš triumfē Grand Slam turnīrā

Latvijas plūdmales volejbolisti Aleksandrs Samoilovs un Jānis Šmēdiņš (*attēlā*) izcīnīja pirmo vietu Argentīnas pilsētā Korjentesā *Grand Slam* turnīra posmā.

Samoilova „plūdmales tango” Argentīnas smiltīs pēc uzvaras

Mūsu puīši finālā ar 2:0 (21:16, 21:19) pārspēja amerikāņus Džeikobu Gibu/Keisiju Patersonu, kuri bija izlikti ar septīto numuru. Par panākumu Latvijas duets nopelnīja 33 000 dolaru (18 000 latu). Pirms fināla Samoilovs/Šmēdiņš bija uzvarējuši sešās spēlēs. Šis “zelta” duets izveidojās tikai pirms šīs sezonas. Iepriekš Samoilovs ar pārinieku Ruslanu Sorokinu 2009. gadā izcīnīja otro vietu Pasaules kausa izcīņas posmā Norvēģijā.

Šajā turnīrā citi Latvijas dueti nevarēja lepoties ar labiem panākumiem. Toms Šmēdiņš/Ruslans Sorokins savā apakšgrupā trīs spēlēs tika pie vienas uzvaras, bet zaudējums izslēgšanas turnīra pirmajā kārtā viņus kopvērtējumā ierindoja dalītā 17. vietā. Mārtiņš Pļaviņš vēl nav labi saspēlējies ar savu jauno pārinieku Jāni Pēdu. Savā grupā viņi zaudēja visas trīs spēles un sacensības beidza 25. vietā.

Pēc Argentīnas posma savu ie-

priekšējo sadarbību uz vienām sacensībām atjaunos Pļaviņš/Šmēdiņš, kuri dosies uz Brazīliju, lai piedalītos Pasaules kausa izcīņas finālposmā. Savukārt Samoilovs apvienosies ar Pēdu un dosies uz Vāciju, kur Bādenē risināsies šīs sezonas pirmais Eiropas meistarsacīkšu posms.

Olimpiskās bronzas laureāts plūdmales volejbolā **Mārtiņš Pļaviņš** vienbalsīgi ievēlēts Starptautiskajā volejbola federācijā (FIVB). Viņš aizstāvēs plūdmales volejbolistu intereses un uzturēs viņu kontaktus ar FIVB.

Latvijas golfa izlase atgūst Baltijas kausu

Latvijas golfa izlase nedēļas nogalē *Ozo Golf Club* laukumā Rīgā uzvarēja triju valstu sacensībās un pēc gada pārtraukuma atguva Baltijas kausu. Latvijas golfeji pārspēja līdzšinējos trofejas īpašniekus igauņus, kā arī Lietuvas vienību.

Latvijas kapteinis Ivars Grunte uzteica visus 12 vienības spēlētājus par neatlaidību, disciplīnu un pašaieliedzību, kas ļāva sasniegt izvirzīto mērķi. Turnīrā atbilstoši

nolikumam spēlēja gan vīrieši un sievietes, gan junioru vecuma jaunieši un jaunietes.

Uzvaru Latvija nodrošināja ar 31 punkta gūvumu, turpretim Igaunijas izlase ieguva 20,5 punktus. Lietuva ar 2,5 punktiem palika trešā.

Prokopčukai – otrā vieta

Latvijas gaŗo distanču skrējēja Jeļena Prokopčuka izcīnīja otro vietu 10 km skrējienā Anglijas pilsētā Mančesterā. Prokopčuka distanci veica 32 minūtēs un 21,3 sekundēs, piekāpjoties tikai pazīstamajai Etiopijas sportistei Tirunešai Dibabai, kuŗa bija vairāk par nekā pusotru minūti ātrāka. Labāko trijniekā Prokopčuka šajās sacensībās finišēja trešo reizi karjērā – 2005. gadā viņa finišēja otrā, 2009. gadā izcīnīja trešo vietu.

Latvijas šķēpmetēja Sinta Ozoliņa-Kovala uzvarēja Pekinā *IAAF World Challenge* serijas sacensībās – 60,90 m. Tas ir viņas šīs sezonas personiskais rekords.

Sinta Ozoliņa-Kovala

Iepriekšējā sezonā Ozoliņa-Kovala šķēpu bija raidījusi 59,58 m tālumā, bet viņas karjēras rekords ir 62,53 m.

Latvijas šķēpmetēju dueli Rīgā 29. *SELL* (Starptautiskās studentu sporta spēļu) sacensībās Vadims Vasiļevskis pārspēja Zigismundu Sirmo. Vasiļevskis svinēja uzvaru ar rezultātu 79,10 m, Sirmais šķēpu aizmeta 78,20 m.

Laura Ikauniece izcīnīja sesto vietu Austrijā *IAAF* Izaicinājuma serijas sacensībās. Septiņu disciplīnu summā Ikauniece ieguva 6186 punktus. Uzvaru ar 6376 punktiem izcīnīja kanadiete Brianna Tisena.

Futbols

Latvijas futbola izlase, turpinot gatavošanos Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas turnīra spēlei ar Bosniju/Hercegovinu, pārbaudes spēlē izbraukumā ar rezultātu 1:3 (1:1) zaudēja Kataras valstsvienībai. Latvijas izlases labā vārtus guva pus-sargs Jurijs Žigajevs.

Sevastova beidz profesionālo karjēru

Ilggadējā Latvijas tenisa lidere Anastasija Sevastova 23 gadu vecumā paziņoja par karjēras beigšanu. Lēmums pieņemts veselības problēmu dēļ. Sevastova karjēras laikā izcīnīja vienu *WTA* vienspēļu titulu, 2010. gadā uzvarot turnīrā Eštorilā. “Trīs gadus ilgušo savainojumu un veselības problēmu rezultātā esmu sapratusi, ka vairs nespēju turpināt spēlēšanu augstākajā līmenī tik sarežģītā sporta veidā. Vienmēr būšu tenisam pateicīga par to, ko tas man devis,” izplatītajā paziņojumā sacīja Sevastova.

Latvijas Jaunatnes vasaras olimpiādā

Piektajā Latvijas Jaunatnes vasaras olimpiādā (LVJO), kas no 13. līdz 15. jūnijam tiek organizēta Ventspilī, piedalīsies aptuveni 3000 dalībnieku. Jaunie sportisti sacentīsies 26 sporta veidos, no kuŗiem 17 notiks Ventspilī, seši Liepājā, pa vienam Brocēnos, Ventspils novada Usmā un Jūrmalā. Pašreiz dažos no komandu sporta veidiem – futbolā, basketbolā, volejbolā un florbolā – jau norisinās priekšsacīkstes, lai noskaidrotu spēcīgākās pašvaldību vienības, kas kvalificēsies olimpiādai. **P. Karlsons**

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Lesterā, Igaņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, **1. jūnijā**, plkst.14 dievkalpojums.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3ZF, piektdien, **14. jūnijā**, plkst.15 Tautas sēru dievkalpojums. Aicināti piedalīties Birminghamas, „Straumēnu”, Lesteras kopu locekļi.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Mansfeldā, St.Peters's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **1. jūnijā**, plkst.11 dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St.Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, **2. jūnijā**, plkst.12 dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **2. jūnijā**, plkst.15 dievkalpojums ar dievgaldu.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Halifaksā, 8 Lord Str., DVF namā, HX1 5AE, svētdien, **9. jūnijā**, plkst. 14, dievkalpojums ar Aizvesto piemiņas atceri.

Lidsā, Sv. Lūkas baznīcā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, svētdien, **16. jūnijā**, plkst. 14, dievkalpojums ar Aizvesto piemiņas atceri.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **16. jūnijā**, plkst.10.30 dievkalpojums ar Aizvesto piemiņas atceri.

Londonā, Zviedru baznīcā, 6-11 Harcourt St, W1H 4AG, svētdien, **9. jūnijā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, Sv. Džeimsa Piccadilly baznīcā, 197 Piccadilly W1J 9LL, svētdien, **16. jūnijā**, plkst. 15 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Sprediķo māc. Dr. Michael Bordeaux. Riko Baltiešu padome.

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, svētdien, **30. jūnijā**, plkst. 11.30 dievkalpojums ar dievgaldu

RIETUMANGLIJAS-VELSAS DRAUDZE

Sestdien, **1. jūnijā**, plkst. 14 ar citām luterāņu draudzēm kopējs dievkalpojums. Kornvolā, Truro katedrālē. Pēc dievkalpojuma sadraudzība.

VĀCIJA DIEVKALPOJUMI

Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44), **9. jūnijā** plkst. 14:30 dievkalpojums ar kristībām. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Hanoverā, Markus baznīcas

draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **30. jūnijā** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galdā.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **2. jūnijā**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Nīla Jāņa Koeberles kristības. Dievkalpojumu vadīs prof. Dr. Vilfrīds Haerle, māc. Dr. Ilze Kezberē-Haerle un arhib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

Ludvigshāfenā, Sv. Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck- un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **16. jūnijā**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpos draudzes mācītājs archibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis. Pēc dievkalpojuma azaidis groziņu veidā draudzes telpās.

ZVIEDRIJA Ielūgums

Latvijas vēstnieces Maijas Manikas pilnvarām Zviedrijā beidzoties, Zviedrijas latviešu organizācijas kopīgi rīko vakariņas, lai pateiktos par paveikto. Tās notiks **4. jūnijā** plkst. 18 Igaņu nama restorānā, Ester, Wallingatan 34, 2.stāvā.

Aicināti piedalīties visi, kas vēlas, – pieteikšanās līdz 30. maijam, iemaksājot 300 kronas pasta tekošā rēķina kontā:

Lettiska nationaldagskommitten c/o Andrejs Leimanis PG 694456-5

Ar jautājumiem lūdzu vērsties pie Austras Krēšliņas, 073 7270883. Rīcības komitejas vārdā, Austras Krēšliņa.

DIEVKALPOJUMI

Stokholmas latviešu draudze rīko Oikūmenisku Baltiešu 14. jūnija piemiņas dievkalpojumu piektdien, **14. jūnijā**, plkst. 18. Sogad dievkalpojums būs SOMU baznīcā (46. un 55. autobuss, Pils piestātne). Dievkalpojumā piedalās igauņu mācītājs Tiit Pādam, pareizticīgo archidiakons Nikolai Arbus, lietuviešu ticīgo

pārstāvis, un prāveste Ieva Graufelde. Par mūzikālo kuplīnājumu rūpēsies Stokholmas latviešu koris, Gaidas Rulles vadībā. “Mans nams būs lūgšanas nams visām tautām.” Jes 56:7

Gēteborgas latviešu ev. lut draudzes Aizvesto un upuru piemiņas dienas dievkalpojums Hāgas baznīcā (*Haga kyrkan*) **16. jūnijā** plkst. 14. Mācītājs Dr. Imants Alksnis. Pēc dievkalpojuma draudze ielūdz uz kafiju Hāgas draudzes telpās. Mīļi gaidīti bērni, latvieši, kā arī viņu latviski nerunājošie draugi, cieņiņi, piederīgie. Katrā kafijas laikā plānots īss kultūras priekšnesums.

Jāņu tirdziņš Stokholmā

Svētdien, š. g. 16. jūnijā, no plkst. 12.30 līdz 16.00

Zviedrijas Latviešu apvienības telpās, Wallingatan 34, 5 tr. (durvju kods 8591)

varēs iegādāties tanī pašā ritā no Latvijas atvestus labumus, piem., rupjo un saldskābo maizi, alu, sieru, saldumus un vēl daudz ko citu.

Visi mīļi gaidīti
ZLA valde